

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلیې وزارت

سرمچلونه

- د سوداګریزو محاکماتو د اصولو
- د قانون (۲) ګڼه ضمیمه
- د مالدارۍ د چارو د تنظیم قانون
- د هېواد په هوايي قلمرو کې
- د بهرنیو دولتونو د پوځي الوتکو
- او هلیکوپترونو د الوتنې د تنظیم قانون
- ضمیمه شماره (۲) قانون
- اصول محاکمات تجارتي
- قانون تنظیم امور مالدارۍ
- قانون تنظیم پرواز طیارات
- و هلیکوپترهای نظامی دولت های
- خارجی در قلمرو هوایی کشور

تاریخ نشر: (۸) حمل سال ۱۳۹۷ هـ.ش
نمبر مسلسل: (۱۲۹۶)

د خپرېدو نېټه: د ۱۳۹۷ هـ.ش کال د وري د میاشتې (۸)
پرله پسې نمبر: (۱۲۹۶)

د امتياز خاوند: د عدليې وزارت

مسئول چلوونکي: قانونمل محمدرحيم "دقيق"

۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷

د دفتر تيلفون: ۰۲۰۲۳۱۴۲۹۸

مرستيال: نورعلم ۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸

مهتم: محمد جان ۰۷۴۷۶۲۷۹۳۰

وب سايت: www.moj.gov.af

قيمت اين شماره (به اساس قرارداد): (۲۲,۹۶) افغانی

تیراژ چاپ: (۳۰۰۰) جلد

تعداد صفحات به شمول پشتی: (۸۲) صفحه

مطبعه: بهیر

آدرس: وزارت عدلیه، ریاست نشرات و ارتباط عامه، سرک (۱۵) وزیر محمد اکبر خان (شیرپور)، کابل

د سوداگريزو محاکماتو د اصولو د
قانون د (۲) گڼه ضميمې د توشېح
په هکله د افغانستان اسلامي
جمهوريت د رئيس
تقنيني فرمان

گڼه: (۲۶۶)

نېټه: ۱۳۹۶/۱۲/۱۳

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د
خلورشيپتمې مادې د ۱۶ جزء او
نهه اويایمې مادې د حکمونو له مخې، د
سوداگريزو محاکماتو د اصولو د قانون
د (۲) گڼې ضميمې طرحه چې د
افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې د
۱۳۹۶/۱۲/۱۳ نېټې (۲۰) گڼه
مصوبې پر بنسټ، د (۱۲) مادو په دننه
کې تصويب شوې ده، توشېح کوم.

دوه يمه ماده:

د عدليې وزير او په پارلماني چارو کې
د دولت وزير موظف دي، ياده شوې
ضميمه او دغه فرمان د ملي شورې د
لومړنۍ غونډې د جوړېدو له نېټې څخه

فرمان تقينی

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان
در مورد توشیح ضمیمه شماره
(۲) قانون اصول محاکمات
تجارتی

شماره: (۲۶۶)

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۳

ماده اول:

به تأسی از احکام جزء ۱۶ ماده
شصت و چهارم و ماده هفتاد و نهم
قانون اساسی افغانستان، طرح ضمیمه
شماره (۲) قانون اصول محاکمات
تجارتی را که به اساس مصوبه شماره
(۲۰) مؤرخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۳ کابینه
جمهوری اسلامی افغانستان به داخل
(۱۲) ماده تصویب گردیده است،
توشیح می دارم.

ماده دوم:

وزير عدلیه و وزير دولت
در امور پارلمانی موظف اند، ضمیمه
یاد شده و این فرمان را در خلال
(۳۰) روز از تاریخ انعقاد نخستین

رسمي جريده

۱۳۹۷/۱/۸

مسلسل نمبر (۱۲۹۶)

د (۳۰) ورځو په ترڅ کې، هغې شوري ته وړاندې کړي.

درېيمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې له مصوبې او نوموړې ضمیمې له متن سره یو ځای دي، په رسمي جريده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

جلسه شوراى ملي، به آن شورا تقديم نمايند.

ماده سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با مصوبه کابینه جمهوری اسلامی افغانستان و متن ضمیمه مذکور در جریده رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

د سوداگريزو محاکماتو د اصولو د

قانون د (۲) گڼې ضميمې

په هکله د افغانستان اسلامي

جمهوريت د کابينې

مصوبه

گڼه: (۲۰)

نېټه: ۱۳۹۶/۱۲/۱۳

د افغانستان د اساسي قانون د

نهه اويايمې مادې د حکم له مخې، د

سوداگريزو محاکماتو د اصولو د قانون

د (۲) گڼې ضميمې طرحه د افغانستان

اسلامي جمهوريت د کابينې

د ۱۳۹۶/۱۲/۱۳ نېټې په غونډه کې

د (۱۲) مادو په دننه کې تصويب کړه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

مصوبه

کابينه جمهوري اسلامي افغانستان

در مورد ضميمه شماره (۲) قانون

اصول محاکمات

تجارتی

شماره: (۲۰)

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۳

به تاسی از حکم ماده هفتاد ونهم

قانون اساسی افغانستان طرح ضمیمه

شماره (۲) قانون اصول محاکمات

تجارتی به داخل (۱۲) ماده در جلسه

مؤرخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۳ کابینه

جمهوری اسلامی افغانستان تصویب

گردید.

محمد اشرف غني

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

د ۱۳۴۳ کال په (۱، ۲، ۳ او ۴) گڼه رسمي جريده کې خپور شوی د سوداگريزو محاکماتو د اصولو د قانون (۲) گڼه ضميمه

ضمیمه شماره (۲) قانون اصول محاکمات تجارتي منتشره جريده رسمي شماره (۱، ۲، ۳ و ۴) سال ۱۳۴۳

د وضع منظور

لومړۍ ماده:

دغه ضميمه د مشتقي دعوي د رسيدگۍ په منظور چې د محدود المسؤوليت شرکتونو د قانون له حکمونو سره سم په سوداگريزو محکمو کې اقامه کېږي، وضع شوې ده.

د مشتقي دعوي تعريف

دوه يمه ماده:

مشتقه دعوي، له هغې دعوي څخه عبارت ده چې د پانگې د ونډو د پنځه سلنې او يا له پنځه سلنې څخه د زياتو لرونکو د يوه يا له يوه څخه د زياتو ونډه والو پواسطه، د محدود المسؤوليت شرکت په نوم، د مديره هيئت پر يوه يا له يوه څخه د زياتو غړو پر وړاندې، د محدود المسؤوليت شرکت د چارو

منظور وضع

ماده اول:

این ضميمه به منظور رسيدگۍ به دعوی مشتق که در محاکم تجارتي مطابق احکام قانون شرکت های محدود المسؤوليت اقامه می شود، وضع گردیده است.

تعريف دعوي مشتق

ماده دوم:

دعوی مشتق عبارت از دعوی است که توسط یک یا بیش از یک سهامدار دارنده پنج فیصد و یا بیش از پنج فیصد سهام سرمایه، بنام شرکت محدود المسؤوليت، علیه یک یا بیش از یک عضو هیئت مدیره، به دلیل عدم اجرای وظیفه و یا ارتکاب تخطی

په اداره کې د دندې د نه اجراء کولو او يا د دندو په ترسره کولو کې د سرغړونې دار تکاب په دليل، په سوداگريزه محکمه کې اقامه کېږي.

د غوښتنلیک وړاندې کول او د

دعوي اقامه

درېمه ماده:

(۱) ونډه وال يا ونډه والان مکلف دي، په سوداگريزو محکمو کې د مشتقي دعوي له اقامې څخه مخکې، د محدودالمسؤوليت شرکتونو د قانون له حکمونو سره سم، د موضوع د رسيدگي په اړه خپل غوښتنلیک د محدودالمسؤوليت شرکت ته وړاندې کړي.

(۲) که چېرې ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی غوښتنلیک د محدودالمسؤوليت شرکت له خوا رد يا ونډه وال د شرکت په تصميم قناعت ونلري، کولی شي سوداگريزې محکمې ته خپله دعوي وړاندې کړي.

در اجرای وظایف در اداره امور شرکت محدودالمسؤوليت، در محکمه تجارتي اقامه می گردد.

ارائه درخواست و اقامه

دعوي

ماده سوم:

(۱) سهامدار يا سهامداران مکلف اند، قبل از اقامه دعوي مشتق در محاکم تجارتي، مطابق احکام قانون شرکت های محدودالمسؤوليت درخواست خود را مبني بر رسيدگي موضوع به شرکت محدودالمسؤوليت ارائه نماید.

(۲) هرگاه درخواست مندرج فقره (۱) اين ماده از طرف شرکت محدودالمسؤوليت رد يا سهامدار به تصميم شرکت قناعت نداشته باشد، می تواند دعوي خود را به محکمه تجارتي اقامه نماید.

رسیدگی دعوی مشفق توسط محکمہ تجارتی مادہ چہارم:

(۱) محکمہ تجارتی، دعوی را به اساس استدلال طرفین و اسناد و مدارک ارائه شده، رسیدگی می نماید.

(۲) مدعی می تواند، در جریان رسیدگی قضیه اسناد ذیل را از مدعی علیه و شهود قضیه، از طریق محکمہ تجارتی مطالبه نماید:

۱- سندی که مدعی علیه در دفاعیه خویش به آن استناد نموده است.

۲- سندی که بصورت مستقیم حقایق مربوط به دعوی مدعی را به اثبات رساند.

۳- سندی که مرتبط به موضوع بوده بدون مشخص نمودن نوعیت آن توسط مدعی.

(۳) محکمہ تجارتی به مدعی فرصت می دهد تا در جلسه، بصورت مستقیم از مدعی علیه

د سوداگریزې محکمې په واسطه مشتقی دعوي ته رسیدگی خلورمه ماده:

(۱) سوداگریزه محکمہ، دعوي ته د لوریو د استدلال او د وړاندې شوو سندونو او مدارکو پربنسټ، رسیدگی کوي.

(۲) مدعي کولی شي، د قضیې د رسیدگی په بهیر کې له مدعي علیه او د قضیو له شهودو څخه لاندې سندونه، د سوداگریزې محکمې له لارې وغواړي:

۱- هغه سند چې مدعي علیه په خپله دفاعیه کې په هغه استناد کړی وي.

۲- هغه سند چې په مستقیم صورت د مدعي په دعوي پورې اړوند حقایق په اثبات ورسوي.

۳- هغه سند چې د مدعي په واسطه د هغه د نوعیت له مشخص والي پرته په موضوع پورې اړوند وي.

(۳) سوداگریزه محکمہ مدعي ته فرصت ورکوي خو په غونډه کې، له مدعي علیه او د قضیې له شهودو څخه

په مستقیم صورت سره استجواب وکړي.

په مشتقي دعوي کې د اثبات

وسایل

پنځمه ماده:

(۱) په دې قانون کې د درج شوي د اثبات د لایلو پر بنسټ، مشتقي دعوي ته رسیدګي کېږي.

(۲) که چېرې د قاطعه او مستنبطه قرائنو په ګډون، د مشتقي دعوي ثابتونکي د دعوي له نفي کونکو د لایلو څخه زیات وي، سوداګریزه محکمه د مدعي د دعوي په اثبات، حکم صادروي.

(۳) په مشتقه دعوي کې د شخص الزامیت شرط ندی په دلیل کې د شېبې له شتون پرته، د محکمې پر وړاندې دې ثابت شي.

د محکمې حکم

شپږمه ماده:

(۱) د محدودالمسؤولیت شرکتونو له قانون سره سم د مدیره هیئت د غړي

و شهود قضیه استجواب نماید.

وسایل اثبات در دعوی

مشتق

ماده پنجم:

(۱) دعوی مشتق به اساس دلایل اثبات مندرج این قانون، رسیدګي می گردد.

(۲) هرگاه دلایل ثابت کننده دعوی مشتق، به شمول قرائن قاطعه و مستنبطه، بیشتر از دلایل نفي کننده دعوی باشد، محکمه تجارتي به اثبات دعوی مدعی، حکم صادر می نماید.

(۳) در دعوی مشتق شرط نیست الزامیت شخص بدون موجودیت شبهه در دلیل، نزد محکمه ثابت گردد.

حکم محکمه

ماده ششم:

(۱) محکمه تجارتي در موارد اعتراضی علیه عضو هیئت مدیره مطابق قانون

شرکت های محدود المسؤولیت حکم صادر می نماید.

(۲) محکمه تجارتي، در مورد دعوی مشتق بعد از تکمیل تحقیقات لازم، حکم خود را صادر می نماید.

تدابیر احتیاطی

ماده هفتم:

مدعی می تواند، از محکمه تجارتي اتخاذ تدابیر احتیاطی را مطابق احکام قانون مطالبه نماید.

مصالحه و ترک

دعوی

ماده هشتم:

مصالحه و ترک دعوی مشتق صرف به اجازه محکمه تجارتي، جواز دارد.

حکمیت

ماده نهم:

حکمیت در دعوی مشتق، مطابق احکام قانون حکمیت تجارتي، صورت می گیرد.

پر وړاندې په اعتراضی مواردو کې، حکم صادروي.

(۲) سوداگریزه محکمه، د لازمو څېړنو له بشپړولو وروسته د مشتقي دعوي په هکله، خپل حکم صادروي.

احتیاطی تدابیر

اوومه ماده:

مدعی کولی شي، د قانون له حکمونو سره سم، له سوداگریزي محکمې څخه احتیاطی تدابیر وغواړي.

روغه جوړه (مصالحه) او د دعوي

پرېښودل

اومه ماده:

مصالحه او د مشتقي دعوي پرېښودل یوازې د سوداگریزي محکمې په اجازه، جواز لري.

منځگړیتوب (حکمیت)

نهمه ماده:

په مشتقه دعوي کې حکمیت، د سوداگریز حکمیت د قانون له حکمونو سره سم، صورت مومي.

د حکم اعلام

لسمه ماده:

په مشتقه دعوي کې د سوداگريزې محکمې حکم په علني صورت سره اعلامېږي.

استیناف او فرجام غوښتل

یوولسمه ماده:

په مشتقو دعوو کې د لاندنيو(تحتاني) سوداگريزو محکمو صادره فيصلې او قرارونه، د قانون له حکمونو سره سم، د استیناف او فرجام غوښتنې وړ دي.

انفاذ

دوولسمه ماده:

دغه ضمیمه د توشیح له نېټې څخه نافذه او په رسمي جریده کې خپرېږي.

اعلام حکم

ماده دهم:

حکم محکمه تجارتي در دعوی مشتق بصورت علني اعلام می گردد.

استیناف و فرجام خواهی

ماده یازدهم:

فیصله ها و قرارهای صادره محاکم تجارتي تحتانی در دعاوی مشتق، مطابق احکام قانون قابل استیناف و فرجام خواهی است.

انفاذ

ماده دوازدهم:

این ضمیمه از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر می گردد.

فرمان

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان
در مورد توشیح قانون تنظيم امور
مالداري

شماره: (۲۷۲)

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۲۶

ماده اول:

به تاسی از حکم جزء ۱۶ ماده شصت و چهارم قانون اساسی افغانستان، قانون تنظیم امور مالداري را که به اساس مصوبه شماره (۲۹۶) مؤرخ ۱۳۹۶/۱۰/۶ ولسی جرگه و مصوبه شماره (۲۹۸) مؤرخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۶ مشرانو جرگه شورای ملی به داخل (۵) فصل و (۳۰) ماده تصویب گردیده است، توشیح می‌دارم.

ماده دوم:

این فرمان همراه با مصوبات مجلسین شورای ملی و متن

د مالداري د چارو د تنظيم قانون د
توشیح په هکله د افغانستان اسلامي
جمهوريت د رئيس
فرمان

گڼه: (۲۷۲)

نېټه: ۱۳۹۶/۱۲/۲۶

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د
څلور شپېتمې مادې د ۱۶ جزء
د حکم له مخې، د مالداري
د چارو د تنظيم قانون چې د
ملي شوري د ولسي جرگې د
۱۳۹۶/۱۰/۶ نېټې (۲۹۶) گڼه
مصوبه او د مشرانو جرگې د
۱۳۹۶/۱۰/۲۶ نېټې (۲۹۸) گڼه
مصوبه چې د (۵) فصلونو
او (۳۰) مادو په دننه کې
تصویب شوی دی، توشیح
کوم.

دوه یمه ماده:

دغه فرمان د ملي شوري د مجلسینو
له مصوبو او د نوموړي قانون له

رسمي جريده

مسلسل نمبر (۱۲۹۶)

۱۳۹۷/۱/۸

قانون متذکره، در جريده رسمي
نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

متن سره يوځای دې، په رسمي جريده
کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

رسمي جریده

۱۳۹۷/۱/۸

مسلسل نمبر (۱۲۹۶)

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

ولسی جرگه

مصوبه

قانون تنظیم امور مالداري

شماره: (۲۹۶)

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۰/۶

ولسی جرگه به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، در جلسه عمومی روز چهارشنبه مؤرخ ۱۳۹۶/۱۰/۶ خویش فرمان تقنینی شماره (۱۴۹) مؤرخ ۱۳۹۶/۶/۱۴ رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد قانون تنظیم امور مالداري را با یک سلسله تعدیلات به داخل (۵) فصل و (۳۰) ماده به اکثریت آرای اعضای حاضر در مجلس تصویب نمود.

عبدالرووف ابراهیمی

رئیس ولسی جرگه

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملي شوري

ولسي جرگه

د مالداري د چارو د تنظيم قانون

مصوبه

ګڼه: (۲۹۶)

نېټه: ۱۳۹۶/۱۰/۶

ولسي جرگې د اساسي قانون د نوي يمي مادې د حکم له مخې، د ۱۳۹۶/۱۰/۶ نېټې د چهارشنبې ورځې په عمومي غونډه کې د مالداري د چارو د تنظيم د قانون په هکله د افغانستان اسلامي جمهوريت د رئیس د ۱۳۹۶/۶/۱۴ نېټې (۱۴۹) ګڼه تقنيني فرمان په (۵) فصلونو او (۳۰) مادو کې د يو لړ تعديلونو سره د مجلس د حاضر و غړيو د رأيو په اکثریت تصویب کړ.

عبدالرووف ابراهیمی

د ولسي جرگې رئیس

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

مشرانو جرگه

مصوبه

فرمان تقنینی شماره (۱۴۹) مؤرخ

۱۳۹۶/۶/۱۴ رئیس جمهوری

اسلامی افغانستان در مورد قانون

تنظیم امور مالداري

شماره: (۲۹۸)

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۰/۲۶

به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، مشرانو جرگه در جلسه عمومی روز سه شنبه مؤرخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۶، فرمان تقنینی شماره (۱۴۹) مؤرخ ۱۳۹۶/۶/۱۴ رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد قانون تنظیم امور مالداري را به داخل (۵) فصل و (۳۰) ماده به اکثریت آراء تصویب نمود.

فضل هادی مسلمیار

رئیس مشرانو جرگه

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملي شوري

مشرانو جرگه

د مالداري- د چارو د تنظيم قانون

په هکله د افغانستان اسلامي

جمهوريت رئيس د ۱۳۹۶/۶/۱۴

نېټې (۱۴۹) گڼه تقنيني فرمان

مصوبه

گڼه: (۲۹۸)

نېټه: ۱۳۹۶/۱۰/۲۶

د افغانستان د اساسي قانون د نوي يمې مادې له حکم سره سم، مشرانو جرگې د ۱۳۹۶/۱۰/۲۶ نېټې د سه شنبې ورځې په عمومي غونډه کې، د مالداري- د چارو د تنظيم قانون په هکله د افغانستان اسلامي جمهوريت د رئيس د ۱۳۹۶/۶/۱۴ نېټې (۱۴۹) گڼه تقنيني فرمان په (۵) فصلونو او (۳۰) مادو په دننه کې د رأيو په اکثریت تصویب کړ.

فضل هادي مسلميار

د مشرانو جرگې رئيس

فهرست مندرجات قانون تنظیم امور مالدارى فصل اول احكام عمومى

صفحه	عنوان	ماده
۱۶.....	مبنى.....	ماده اول:
۱۶.....	اهداف.....	ماده دوم:
۱۷.....	اصطلاحات.....	ماده سوم:
۲۱.....	اداره تطبيق كنده.....	ماده چهارم:
۲۱.....	همكارى ادارات.....	ماده پنجم:

فصل دوم

وظايف و صلاحيت هاى اداره خدمات مالدارى

۲۲.....	وظايف و صلاحيت ها.....	ماده ششم:
۲۶.....	بورده تخنيكى مالدارى.....	ماده هفتم:
۲۸.....	وظايف و صلاحيت هاى بورده تخنيكى مالدارى.....	ماده هشتم:

فصل سوم

جواز فعاليت

۲۹.....	درخواست.....	ماده نهم:
۳۰.....	صدور جواز فعاليت.....	ماده دهم:
۳۱.....	وظايف و مكلفيت هاى دارنده جواز فعاليت.....	ماده يازدهم:

فصل چهارم

شرائط توليد و توريد حيوانات و عوامل توليد مالدارى

۳۳.....	توليد حيوانات نسلى.....	ماده دوازدهم:
---------	-------------------------	---------------

توريد حيوانات نسلى	۳۳	ماده سيزدهم:
توليد اسپرم مايع و منجمد	۳۴	ماده چهاردهم:
توريد اسپرم منجمد	۳۵	ماده پانزدهم:
توليد تخم نطفه دار	۳۶	ماده شانزدهم:
توريد تخم نطفه دار	۳۶	ماده هفدهم:
توليد خوراکه حیوانی	۳۷	ماده هجدهم:
توريد خوراکه حیوانی	۳۸	ماده نوزدهم:

فصل پنجم

احکام متفرقه

صدور حیوانات و عوامل توليد مالدارى	۳۹	ماده بیستم:
استرداد حیوانات و عوامل توليد مالدارى مغاير قانون	۳۹	ماده بیست و یکم:
رعايت معيارهاى ملی و بين المللی	۴۰	ماده بیست و دوم:
القاح مصنوعی و انتقال جنين	۴۱	ماده بیست و سوم:
رفاه حیوانی	۴۱	ماده بیست و چهارم:
مؤيدات	۴۱	ماده بیست و پنجم:
ارايه طرح پلان و گزارش	۴۳	ماده بیست و ششم:
جلب مساعدت ها	۴۴	ماده بیست و هفتم:
تدابير حمايوى و تشويقى	۴۴	ماده بیست و هشتم:
پيشنهاد مقررہ ها و وضع لوايح و طرز العمل ها	۴۵	ماده بیست و نهم:
انفاذ	۴۵	ماده سی ام:

قانون تنظيم امور مالداري

فصل اول

احكام عمومي

مبني

ماده اول:

اين قانون به تاسي از حكم ماده چهاردهم قانون اساسي افغانستان، وضع گرديده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف اين قانون عبارت اند از:

- ۱- تنظيم امور و عرضه خدمات بهتر مالداري.
- ۲- ترويج و انكشاف صنعت مالداري.
- ۳- حفظ ژرم پلازم بومي و اصلاح نسل حيوانات.
- ۴- بلند بردن سطح كيفيت و كميت محصولات حيواني.
- ۵- فراهم نمودن تسهيلات لازم جهت تشويق و افزايش

د مالداري-دچارو د تنظيم قانون

لومړي فصل

عمومي حكمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د خوارلسمې مادې د حكم له مخې وضع شوی دی.

موخې

دوه يمه ماده:

ددې قانون موخې عبارت دي له:

- ۱- د مالداري-دچارو تنظيم او د بنو خدمتونو وړاندې كول.
- ۲- د مالداري-د صنعت دودول او پراختيا.
- ۳- د بومي د ژرم پلازم ساتنه او د حيواناتو د نسل اصلاح.
- ۴- د حيواني محصولاتو د كميت او كيفيت د سطحې لوړول.
- ۵- د مالداري-په سكتور كې د خصوصي پانگې اچونې د هڅولو او

سرمایه‌گذاری خصوصی در سکتور
مالداری.

۶- تقویة اقتصاد ملی کشور از
طریق رشد و انکشاف اقتصاد
مالداران.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهیم
ذیل را افاده می‌نماید:

۱- مالداری: نگهداری، پرورش
و تکثیر حیوانات غرض تأمین
معیشت یا حصول مقاصد تجارتي
می‌باشد.

۲- مالدار: شخصی است که به
شغل مالداری اشتغال دارد.

۳- حیوان: موجود زنده اعم از
جانوران اهلی، طیور، ماهیان و
حشرات مفیده می‌باشد.

۴- حیوانات نسلی: حیوانات مذکر
یا مؤنث که از نژاد های اصلاح شده
بوده و غرض تولید و تکثیر مورد
استفاده قرار می‌گیرند.

زیاتولو په منظور د لازمو آسانتیاوو
برابرول.

۶- د مالدارانو د اقتصاد د ودې او
پراختیا له لارې د هېواد د ملي اقتصاد
پیاوړتیا.

اصطلاحگاني

درېمه ماده:

په دې قانون کې لاندې اصطلاحگاني
دغه مفاهيم افاده کوي:

۱- مالداری: د معیشت د تأمین یا د
سوداگریزو مقاصدو د حاصلولو
په غرض د حیواناتو ساتل، روزل او
تکثیر دی.

۲- مالدار: هغه شخص دی چې د
مالداری په شغل بوختیا لري.

۳- حیوان: د اهلي جانورانو،
الوتونکو، کبانو او کتپورو حشراتو
په ګډون ژوندی موجود دی.

۴- نسلي حیوانات: هغه مذکر یا
مؤنث حیوانات چې له اصلاح شوو
نژادونو څخه دي او د تولید او تکثیر
لپاره تر ګټې اخیستنې لاندې نیول کېږي.

۵- طيور: پرندگانی که به منظور تهیه گوشت، تخم، پر، تفریح و زینت نگهداری و پرورش می‌شوند.

۶- حشرات مفیده: حشراتی اند که جهت کسب منفعت اقتصادی یا سایر منافع نگهداری و پرورش شده و مشتمل بر کرم پبله و زنبور عسل می‌باشد.

۷- فارم مالداري: محل نگهداری، پرورش، تکثیر و بهره برداری حیوانات است که به منظور کسب منفعت تجارتي، فعالیت می‌نماید.

۸- ستاک مادري: حیوان دارای اوصاف مطلوب که جهت تولید و تکثیر نسل از آن استفاده می‌گردد.

۹- شجره نامه: سندی است که در آن سلسله نسب حیوان تذکر یافته باشد.

۱۰- محصول اصلي: محصول است که هدف عمده نگهداری و پرورش حیوان را تشکیل می‌دهد.

۵- الوتونکي: هغه الوتونکي چې د غوښې، هګۍ، ښې، تفریح او زینت د برابرولو په منظور روزل او ساتل کېږي.

۶- کتور حشرات: هغه حشرات دي چې د اقتصادي ګټې د لاسته راوړلو یا نورو ګټو لپاره ساتل او روزل کېږي او د شاتو مچۍ او د پیلې چينجی پکې شاملېږي.

۷- د مالداري- فارم: د حیواناتو د ساتلو، روزلو، تکثیر او ګټې اخیستنې ځای دی چې د سوداګریزې ګټې د لاسته راوړلو لپاره فعالیت کوي.

۸- مورنی ستاک: د مطلوبو اوصافو درلودونکی هغه حیوان چې د نسل د تولید او تکثیر لپاره له هغو څخه ګټه اخیستل کېږي.

۹- شجره ليک: هغه سند دی چې په هغه کې د حیوان د نسب سلسله ذکر شوې وي.

۱۰- اصلي محصول: هغه محصول دی چې د حیوان د ساتلو او روزلو عمده موخه جوړوي.

- ۱۱- فرعي محصول: هغه محصول دی چې د اصلي محصول سر بېره له حيوان څخه لاسته راځي.
- ۱۱- محصول فرعي: محصول است که علاوه بر محصول اصلي از حيوان به دست می آید.
- ۱۲- حیواني خوراک: ترکیبي او غیر ترکیبي خوراکي توکي دي چې د حیواناتو د تغذیې او ودې لپاره استفاده کېږي.
- ۱۲- خوراکه حیوانی: مواد غذایی ترکیبی و غیر ترکیبی است که جهت تغذیه و رشد حیوانات استفاده می شود.
- ۱۳- فینوتایپ: د حیوان ظاهري اوصاف دي.
- ۱۳- فینوتایپ: اوصاف ظاهري حیوان است.
- ۱۴- ژینوتایپ: ژنتیکي (ارثي) جوړښت او ماهیت دی چې د هغو پر بنسټ د حیوان اصلي خواص لېږدول کېږي.
- ۱۴- ژینوتایپ: ساختار و ماهیت ژنتیکی (ارثی) است که بر اساس آن خواص اصلی حیوان انتقال می گردد.
- ۱۵- د نسل اصلاح: د ژنتیکي بدلون له لارې د حیوان د نسل د اصلاح پروسه ده.
- ۱۵- اصلاح نسل: پروسه اصلاح نسل حیوان از طریق تغییر ژنتیکی است.
- ۱۶- ژرم پلازم: د حیوان د نسل د ساتلو او تکثیر په مقصد ژوندی-ژنتیکي سرچینې دي.
- ۱۶- ژرم پلازم: منابع زنده ژنتیکی به مقصد حفظ نسل و تکثیر حیوان است.
- ۱۷- ژن بانک: د ژونو د زېرمه کولو ځای دی.
- ۱۷- ژن بانک: محل ذخیره ژن ها است.
- ۱۸- اسپرماتوزوئید: هغه جنسي حجره ده چې د نسل اخیستنې په منظور له
- ۱۸- اسپرماتوزوئید: حجره جنسی است که به منظور نسل گیری از

هغه څخه ګټه اخیستل کېږي.

۱۹- اوبلن اسپرم: د اسپرماتوزوئید ترکیب شوي اوبلن د تمديد کونکي موادو سره ده چې د حیواناتو د نسل اخیستنې لپاره د مصنوعي القاح له لارې استفاده کېږي.

۲۰- کنگل اسپرم: هغه اسپرم دی چې د (۱۹۶-) سانتي ګریډ درجې په چاپېریال کې د اوبلن نایټروجن په منځ کې ساتل کېږي.

۲۱- د فعالیت جواز: هغه لیکلی سند دی چې د مالدارۍ خدمتونو د ادارې لخوا د فارم د رامنځته کولو او د مالدارۍ د فعالیتونو د ترسره کولو لپاره غوښتونکي ته صادرېږي.

۲۲- اجازه لیک: هغه لیکلی سند دی چې د مالدارۍ خدمتونو د ادارې لخوا د سوداګریز فعالیت د جواز لرونکي ته د حیواناتو، حیواني محصولاتو او حیواني خوراکي د واردولو او صادرولو لپاره صادرېږي.

۲۳- د مصنوعي القاح تکنیشن: هغه اجازه لیک لرونکی مسلکي شخص دی

آن استفاده می گردد.

۱۹- اسپرم مایع: مایع ترکیب شده اسپرماتوزوئید با مواد تمديد کننده است که جهت نسل گیری حیوانات از طریق القاح مصنوعي استفاده می شود.

۲۰- اسپرم منجمد: اسپرم است که در محیط (۱۹۶-) درجه سانتي ګریډ داخل نایټروجن مایع نگهداری می گردد.

۲۱- جواز فعالیت: سند کتبی است که از طرف اداره خدمات مالداري به متقاضی جهت ایجاد فارم و انجام فعالیت های مالداري صادر می گردد.

۲۲- اجازه نامه: سند کتبی است که از طرف اداره خدمات مالداري به دارنده جواز فعالیت تجارتي جهت توريد و صدور حیوانات، محصولات حیواني و خوراکه حیواني صادر می گردد.

۲۳- تکنیشن القاح مصنوعي: شخص مسلکي دارای اجازه نامه است

چې د نسل اخیستنې په منظور په حیواناتو کې مصنوعي القاح تر سره کوي.

۲۴- حیواني هوساینه: هغه حالت دی چې حیوان په صحي، تغذیوي مناسب وضعیت کې او له علمي شواهدو سره سم له هر راز روحي او جسمي فشار څخه لرې ژوند وکړي او په ذاتي رفتار قادر وي.

۲۵- د مالدارۍ د تولید عوامل: د حیواناتو د تغذیې، د نسل اصلاح او نسل اخیستنې لپاره اړین عناصر دي او اسپرم، جنین، نطفه لرونکی تخم او حیواني خوراکه پکې شامل دي.

تطبیق کوونکې اداره

څلورمه ماده:

د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د دغه قانون د حکمونو تطبیق کوونکې مرجع ده.

د ادارو مرسته

پنځمه ماده:

دولتي او غیر دولتي ادارې مکلفې دي،

که القاح مصنوعي را به منظور نسل گیری در حیوانات انجام می دهد.

۲۴- رفاه حیوانی: حالتی است که حیوان در وضعیت مناسب صحی، تغذیوی و دور از هر نوع فشار روحي و جسمی مطابق شواهد علمی به سر برده و قادر به رفتار ذاتی باشد.

۲۵- عوامل تولید مالدارۍ: عناصر مورد نیاز جهت نسل گیری، اصلاح نسل و تغذیه حیوانات است و مشتمل بر اسپرم، جنین، تخم نطفه دار و خوراکه حیوانی می باشد.

اداره تطبیق کننده

ماده چهارم:

وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ مرجع تطبیق احکام این قانون می باشد.

همکاری ادارات

ماده پنجم:

ادارات دولتي و غیر دولتي مکلف اند،

چې د مالدارۍ د ودې او پرمختیا لپاره د دغه قانون د حکمونو په تطبیق کې د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ له وزارت سره همکاري وکړي.

جهت رشد و انکشاف مالدارۍ در تطبیق احکام این قانون با وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ همکاری نمایند.

دوه یم فصل

د مالدارۍ د خدمتونو د ادارې دندې او واکونه

فصل دوم
وظایف و صلاحیت های اداره خدمات مالدارۍ

دندې او واکونه

شپږمه ماده:

د مالدارۍ د خدمتونو اداره چې د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت په چوکاټ کې فعالیت کوي، د لاندې واکونو او دندو لرونکې ده:

وظایف و صلاحیت ها

ماده ششم:

اداره خدمات مالدارۍ که در چوکات وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ فعالیت می نماید، دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- د مالدارۍ د چارو اړوند پلان، پالیسی، تقنیني سندونو، کړنلارو او لارښودونو طرحه او ترتیبول.

۱- طرح و ترتیب پلان، پالیسی، اسناد تقنینی، طرز العمل ها و رهنمود های مربوط به امور مالدارۍ.

۲- له تکنالوژۍ او نویو علمي تگلارو څخه په گټې اخیستنې سره، د حیواناتو د تغذیې، نسل اخیستنې، د نسل اصلاح، څېړنې، تکثیر او دودولو په هکله د خدمتونو وړاندې کول.

۲- عرضه خدمات در مورد تغذیه، نسل گیری، اصلاح نسل، تحقیق، تکثیر و ترویج حیوانات با استفاده از تکنالوژی و شیوه های جدید علمی.

۳- د سیمه ییز نسل له حیواناتو او

۳- اتخاذ تدابیر جهت حفظ

نسل های بومی حیوانات از طریق ایجاد فارم های تحقیقاتی و نمایشی حاوی کلکسیون های حیوانات و مواشی نسل محلی، ژن بانک و حفظ ژرم پلازم در همکاری و هماهنگی با بخش های تحقیقات مالرداری وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری.

۴- نظارت از فعالیت های ادارات دولتی و غیر دولتی، کوپراتیف ها و شرکت های که در عرصه مالرداری فعالیت می نمایند.

۵- انجام تحقیقات جهت اصلاح نسل حیوانات بومی دارای خواص ژنتیکی با کیفیت در همکاری و هماهنگی با بخش های تحقیقات مالرداری وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری.

۶- انتخاب نژاد های بومی و اصلاح ژنتیکی آنها با استفاده از ژن های خالص خارجی با به کار بردن تکنالوژی جدید، جهت تکثیر و ترویج نسل های اصلاح شده.

مواشی، ژن بانک خخه جور د خپرنیزو او ننداریزو فارمونو د رامنخته کولو او د ژرم پلازم د ساتلو له لارې، د حیواناتو د کلکسیونونو او د بومي نسلونو د ساتلو لپاره د کرنې، اوبو لگولو او مالرداری- وزارت د مالرداری- د خپرنیزو خانگو په همکاری- او همغږی- سره د تدابیرو نیول.

۴- د هغو دولتي او غیر دولتي ادارو، کوپراتیفونو او شرکتونو له فعالیتونو خخه څارنه چې د مالرداری- په برخه کې فعالیت کوي.

۵- د کرنې، اوبو لگولو او مالرداری- وزارت د مالرداری- د خپرنو له خانگو سره په همکاری- او همغږی- کې د باکیفیته ژنتیکي خاصیتونو لرونکو بومي حیواناتو د نسل د اصلاح لپاره د خپرنو تر سره کول.

۶- د اصلاح شوو نسلونو د تکثیر او دودولو لپاره، له بهرنیو خالصو ژونو خخه په گټې اخیستنې د نوې تکنالوژی- په کارولو سره د بومي نژادونو ټاکنه او د هغوی ژنتیکي اصلاح.

- ۷- په مرکز او ولایتونو کې د اړوندو انکشافی او استراتیژیکو پلانونو سره سم، د دولتي فارمونو بیا رغونه او تأسیس.
- ۸- په مرکز او ولایاتو کې د تولیدي او وارد شوي اسپرم د آزمویني، پروسس، ساتلو او وپشلو لپاره د لابراتوارونو رامنځته کول او تجهیزاتول.
- ۹- د حیواناتو د نسل د اصلاح لپاره د اوبلن او کنگل اسپرم تولید او واردول.
- ۱۰- د مالدارۍ د فارم د رامنځته کولو غوښتونکي ته د فعالیت د جواز صادرول.
- ۱۱- د حیواني روغتیا له ادارې سره په همکارۍ کې، د مالدارۍ د چارو، د حیواني خوراکي او د ژونديو حیواناتو د تولید او تکثیر لپاره د ژنتیکي توکو د وارداتو او صادراتو غوښتونکو ته د اجازه لیک صادرول.
- ۱۲- په اړوندو لابراتوارونو کې د کيفي تجزیې له لارې د حیواني تولیدي او تولیدي خوراکي له کیفیت څخه
- ۷- احیای مجدد و تأسیس فارم های دولتي مطابق پلان های انکشافی و استراتیژیک مربوط در مرکز و ولایات.
- ۸- ایجاد و تجهیز لابراتوار ها به منظور آزمایش، پروسس، نگهداری و توزیع اسپرم تولیدی و توریدي در مرکز و ولایات.
- ۹- تولید و توریدي اسپرم مایع و منجمد به منظور اصلاح نسل حیوانات.
- ۱۰- صدور جواز فعالیت به متقاضی ایجاد فارم مالدارۍ.
- ۱۱- صدور اجازه نامه به متقاضیان امور مالدارۍ، واردات و صادرات مواد ژنتیکی جهت تولید و تکثیر، خوراکه حیوانی و حیوانات زنده در همکاری با اداره صحت حیوانی.
- ۱۲- کنترل از کیفیت خوراکه های تولیدی و توریدي حیوانی از طریق تجزیه کیفی در لابراتوار های

کنترول.

۱۳- د فارمونو څښتنانو يا مسلکي استازو ته د تغذی له سیستمونو او له اصلاح شوو وښو څخه د گټې اخیستنې د ډول ښودل او پېژندل.

۱۴- له اړوندو ادارو سره په همکارۍ او همغږۍ کې د مالدارۍ د انجمنونو، کوپراتیفونو او اتحادیو د تاسیس لپاره د مالدارانو هڅول او ملاتړ.

۱۵- د حیواني اصلي او فرعي محصولاتو د پروسس د فارمونو او فابریکو د ودانۍ د طرحې او دیزاین په برخه کې د فعالیت د جواز له لرونکو سره همکاري.

۱۶- د تکنالوژۍ او نویو علمي تگلارو څخه په گټې اخیستنې سره خصوصي سکتور ته د تغذیې، نسل اخیستنې، د نسل اصلاح، څپرني، د حیواناتو د تکثیر او دودولو په برخو کې د خدمتونو وړاندې کول.

۱۷- د مالدارۍ د ځواکمنولو او ودې په منظور له مالدارانو سره د پور اخیستنې، د مالدارۍ د اصلي او فرعي

مربوط.

۱۳- آموزش و معرفی طرز استفاده از سیستم های تغذی و علوفه جات اصلاح شده به مالکین یا نمایندگان مسلکي فارم ها.

۱۴- تشویق و حمایت مالداران جهت تأسیس انجمن ها، کوپراتیف ها و اتحادیه های مالداري در همکاري و هماهنگي با ادارات ذیربط.

۱۵- همکاري با دارندگان جواز فعالیت در جهت طرح و دیزاین ساختمان فارم ها و فابریکه های پروسس محصولات اصلی و فرعي حیواني.

۱۶- عرضه خدمات در بخش های تغذیه، نسل گیری، اصلاح نسل، تحقیق، تکثیر و ترویج حیوانات با استفاده از تکنالوژي و شیوه های جدید علمی به سکتور خصوصي.

۱۷- همکاري با مالداران در زمینه دریافت قرضه، بازاریابی محصولات اصلی و فرعي

محصولاتو د بازار موندنې او د آسانتياوو د برابرولو په برخه کې همکاري.

د مالدارۍ تخنیکي بورډ

اوومه ماده:

(۱) په هېواد کې د مالدارۍ د چارو د انسجام او د وضعیت د ښه والي په منظور، د مالدارۍ تخنیکي بورډ په لاندې ترکیب سره جوړېږي:

۱- دکرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت مسلکي معین د رئیس په توګه.

۲- د مالدارۍ د خدمتونو او د حیواني روغتیا د چارو عمومي رئیس د مرستیال په توګه.

۳- د مالدارۍ د خدمتونو رئیس د غړي په توګه.

۴- د حیواني روغتیا رئیس د غړي په توګه.

۵- د برنامه د پلان او همغږۍ عمومي رئیس د غړي په توګه.

۶- د مالدارۍ د څېړنو رئیس د غړي په توګه.

مالدارۍ و ایجاد تسهیلات به منظور تقویت و رشد مالدارۍ.

بورډ تخنیکي مالدارۍ

ماده هفتم:

(۱) بورډ تخنیکي مالدارۍ به منظور انسجام امور و بهبود وضعیت مالدارۍ در کشور، به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:

۱- معین مسلکي وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ به حیث رئیس.

۲- رئیس عمومي امور خدمات مالدارۍ و صحت حیواني به حیث معاون.

۳- رئیس خدمات مالدارۍ به حیث عضو.

۴- رئیس صحت حیواني به حیث عضو.

۵- رئیس عمومي پلان و هماهنگی برنامه ها به حیث عضو.

۶- رئیس تحقیقات مالدارۍ به حیث عضو.

- ۷- د طبيعي سرچينو عمومي رياست د څرخايونو رئيس د غړي په توگه.
- ۸- د کابل پوهنتون د کرنې پوهنځي د مالدارۍ-ديپارټمنټ آمر د غړي په توگه.
- ۹- د کابل پوهنتون د وترنري-پوهنځي د حيواناتو د روزلو د ديپارټمنټ آمر د غړي په توگه.
- ۱۰- د افغانستان اسلامي جمهوريت د علومو اکادمۍ د کرنې او مالدارۍ د څانگې مسلکي استازی د غړي په توگه.
- ۱۱- د کوچيانو د ادارې استازی د غړي په توگه.
- ۱۲- د افغانستان د سوداگرۍ او صنايعو خونې استازی د غړي په توگه.
- ۱۳- د مالدارانو د فدراسيون استازی د غړي په توگه.
- (۲) د مالدارۍ تخنيکي بورډ کولای شي، له اړتيا سره سم، د وزارتونو، دولتي ادارو، خصوصي سکتور او اړوندو مؤسساتو د مسلکي استازي او اهل خبره د مشورې د اخيستلو
- ۷- رئيس علفچر های رياست عمومي منابع طبيعي به حيث عضو.
- ۸- آمر ديپارټمنت مالداري پوهنځي زراعت پوهنتون کابل به حيث عضو.
- ۹- آمر ديپارټمنت پرورش حيوانات پوهنځي وترنري پوهنتون کابل به حيث عضو.
- ۱۰- نماينده مسلکي بخش زراعت و مالداري اکادمي علوم جمهوري اسلامي افغانستان به حيث عضو.
- ۱۱- نماينده اداره کوچي ها به حيث عضو.
- ۱۲- نماينده اتاق تجارت و صنايع افغانستان به حيث عضو.
- ۱۳- نماينده فدراسيون مالداران به حيث عضو.
- (۲) بورډ تخنيکي مالداري می تواند، عندالضرورت نمايندگان مسلکي وزارت ها، ادارات دولتي، سکتور خصوصي و مؤسسات ذيربط و اهل خبره را جهت اخذ مشوره

لپاره، اړوندو غونډو ته دعوت کړي.
(۳) د مالدارۍ د تخنیکي بورډ
سکرتریت د مالدارۍ د خدمتونو د
ادارې په غاړه دی.

(۴) د مالدارۍ تخنیکي بورډ کولای
شي، که لازمه وي، په لنډمهاله توګه
ځانګړې تخنیکي کمېټې رامنځته کړي.
(۵) د مالدارۍ د تخنیکي بورډ د
غونډو د جوړېدو ډول او نورې اړوندې
چارې په هغه جلا کړنلاره کې
تنظیمېږي چې د بورډ له لوري تصویب
او د کړنې، اوبو لګولو او مالدارۍ د
وزیر په واسطه منظورېږي.

د مالدارۍ د تخنیکي بورډ دندې او

واکونه

اتمۀ ماده:

د مالدارۍ تخنیکي بورډ د لاندې دندو
او واکونو لرونکی دی:

۱- د مالدارۍ چارو پورې اړوند د
پالیسیو، استراتیژیو او تقنیني سندونو د
طرحې په هکله نظر ورکول.

۲- د مالدارۍ د پراختیا او ودې لپاره

د جلسات مربوط دعوت نماید.

(۳) سکرتریت بورډ تخنیکي مالدارۍ
به عهدۀ اداره خدمات مالدارۍ
می باشد.

(۴) بورډ تخنیکي مالدارۍ می تواند،
عنداللزوم کمیته های تخنیکي خاص را
طور مؤقت، ایجاد نماید.

(۵) طرز تدویر جلسات بورډ تخنیکي
مالدارۍ و سایر امور مربوط به آن
در طرز العمل جداګانه تنظیم می گردد
که از طرف بورډ تصویب و توسط
وزیر زراعت، آبیاری و مالدارۍ
منظور می گردد.

وظایف و صلاحیت های بورډ

تخنیکي مالدارۍ

مادۀ هشتم:

بورډ تخنیکي مالدارۍ دارای وظایف
و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- ابراز نظر در رابطه به طرح
پالیسی ها، استراتیژی ها و اسناد تقنیني
مربوط به امور مالدارۍ.

۲- ارایۀ مشوره های علمی

و تخنيکی جهت انکشاف و رشد مالداري.

۳- ارزيابی مسایل عمده مالداري دولتي، سکتور خصوصي، کوپراتيف ها، انجمن ها و اتحاديه های مالداري در سطح کشور.

۴- تصويب پیشنهاد اداره خدمات مالداري در خصوص تفويض اجازه به سکتور خصوصي در زمينه توريد اسپرم منجمد و جنين.

۵- انجام ساير وظايف که از طرف وزير زراعت، آبياري و مالداري محول می گردد.

فصل سوم

جواز فعاليت

درخواست

ماده نهم:

(۱) شخص حقيقي يا حکمی می تواند، بعد از ارايه درخواست و دريافت جواز فعاليت، مطابق احکام اين قانون فارم مالداري را ايجاد و به فعاليت های مالداري مبادرت

د علمي او تخنيکی مشورو وړاندې کول.

۳- د هېواد په کچه د دولتي، خصوصي سکتور د مالداري، د مالداري د کوپراتيفونو، انجمنونو او اتحاديو د عمده مسایلو ارزول.

۴- د کنگل اسپرم او جنين د واردولو په برخه کې خصوصي سکتور ته د اجازې ورکولو په هکله د مالداري خدمتونو د ادارې د وړاندیز تصويب.

۵- د نورو هغو دندو ترسره کول چې د کرنې، اوبو لگولو او مالداري وزير له لورې سپارل کېږي.

درېم فصل

د فعاليت جواز

غوښتنلیک

نهمه ماده:

(۱) حقيقي يا حکمی شخص کولای شي، د غوښتنلیک د وړاندې کولو او د فعاليت د جواز له ترلاسه کولو وروسته، ددې قانون له حکمونو سره سم د مالداري فارم رامنځته او د مالداري

په فعاليتونو لاس پورې کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی د فعاليت د جواز غوښتنلیک د لاندې مطالبو لرونکی دی:

۱- د فعاليت موخه.

۲- د لومړنۍ پانگې د اندازې توضیح.

۳- د تخنیکي وسایلو او تجهیزاتو لړل.

۴- د بشري ځواک لړل.

د فعاليت د جواز صادروول

لسمه ماده:

(۱) د مالدارۍ د خدمتونو اداره د مالدارۍ د فارم د رامنځته کولو غوښتونکي ته، تر دغو شرایطو لاندې د فعاليت جواز صادروي:

۱- د حیواناتو د ساتنې او روزنې او د حیواني اصلي او فرعي محصولاتو د تولیدولو په مقصد د فارم رامنځته کول.

۲- د تخنیکي او ژوند چاپېریاليزو معیارونو سره سم په مناسبه ساحه کې د فارم رامنځته کول.

۳- د مالدارۍ د خدمتونو ادارې ته د سوداګرۍ پلان او د سروې د رپوټ او

ورزد.

(۲) درخواست جواز فعاليت مندرج فقره (۱) این ماده، حاوی مطالب ذیل می‌باشد:

۱- هدف فعاليت.

۲- توضیح اندازه سرمایه ابتدایی.

۳- داشتن وسایل و تجهیزات تخنیکي.

۴- داشتن نیروی بشري.

صدور جواز فعاليت

ماده دهم:

(۱) اداره خدمات مالداري به درخواست کننده ایجاد فارم مالداري، جواز فعاليت را تحت شرایط ذیل صادر می‌نماید:

۱- ایجاد فارم به مقصد نگهداری و پرورش حیوانات و تولید محصولات اصلی و فرعی حیواني.

۲- احداث فارم در ساحه مناسب مطابق معیار های تخنیکي و محیط زیستی.

۳- رایه پلان تجارتي و گزارش سروی و تحلیل مقدماتی به اداره خدمات

د لومړني تحليل وړاندې كول.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی د فعالیت جواز د (۹۰۰۰)

نه زرو افغانیو د ورکړې په بدل کې د دريو کلونو مودې لپاره صادرېږي.

(۳) د مالدارۍ د فارمونو د رامنځته

کولو نور شرایط او د مالدارۍ د

فارمونو د فعالیت د جواز د صادرولو او

تمديد څرنګوالی په جلا کړنلارو

کې تنظيمېږي.

د فعالیت د جواز لرونکي دندې او

مکلفیتونه

یوولسمه ماده:

(۱) د فعالیت جواز لرونکی د لاندو

دندو او مکلفیتونو لرونکی دی:

۱- ددې قانون په لسمه ماده کې له

درج شوو شرایطو سره سم، د مالدارۍ

د فارم رامنځته کول.

۲- د مالدارۍ د فارم د رامنځته کولو

په وخت کې د تخنیکي اصولو او

معیارونو رعایت.

۳- د مالدارۍ د فارم په دننه کې د

مالدارۍ.

(۲) جواز فعالیت مندرج فقره (۱) این

ماده در بدل پرداخت مبلغ نه هزار

(۹۰۰۰) افغانی برای مدت سه سال

صادر می گردد.

(۳) سایر شرایط ایجاد فارم های

مالداري و نحوه صدور و تمديد

جواز فعالیت فارم های مالداري

در طرز العمل های جداگانه تنظيم

می گردد.

وظایف و مکلفیت های دارنده

جواز فعالیت

ماده یازدهم:

(۱) دارنده جواز فعالیت دارای وظایف

و مکلفیت های ذیل می باشد:

۱- ایجاد فارم مالداري مطابق

شرایط مندرج ماده دهم این

قانون.

۲- رعایت اصول و معیار های

تخنیکي حين ایجاد فارم

مالداري.

۳- رعایت حفظ الصحة در داخل

فارم مالداري و اتخاذ تدابير لازم به منظور حفاظت محيط زيست.

۴- واکسين به موقع حيوانات موجود در فارم مالداري جهت وقايع از امراض ساري و زونوز (امراض که به شکل طبيعي از حيوان به انسان يا برعکس انتقال مي نمايد).

۵- اطلاع به موقع از شيوع امراض حيواني به نزديکترين کلينیک حيواني يا دفاتر ساحوي اداره خدمات مالداري.

۶- وقايع و تداوي حيوانات فارم مالداري تحت نظر داکتر وترنر دارنده جواز فعاليت از اداره صحت حيواني.

۷- رعايت احکام اين قانون، ساير اسناد تقنيني مربوطه و رهنمود هاي اداره خدمات مالداري.

(۲) دارنده جواز فعاليت مکلف است در صورت تغيير نوع فعاليت، اجازه نامه فعاليت مورد نظر را از اداره خدمات مالداري،

حفظ الصحي رعايت او د ژوند چاپبريال ساتي په منظور د لازمو تدبيرونو نيول.

۴- له ساري او زونوز ناروغيو (هغه ناروغي چې په طبيعي بڼه له حيوان څخه انسان ته يا برعکس انتقالېږي) څخه د وقايي لپاره په فارم کې د موجودو حيواناتو پر وخت واکسينول.

۵- د حيواني ناروغيو له شيوع څخه تر ټولو نږدې حيواني کلينیک يا د مالداري د خدمتونو د ادارې سيمه ييزو دفترونو ته پر وخت خبر ورکول.

۶- د حيواني روغتيا له ادارې څخه د فعاليت د جواز درلودونکي وترنر داکتر تر نظر لاندې د مالداري د فارم د حيواناتو وقايع او درملنه.

۷- ددې قانون، نورو اړوندو تقنيني سندونو د حکمونو او د مالداري د خدمتونو د ادارې دلارښودونو رعايت.

(۲) د فعاليت د جواز لرونکي مکلف دي د فعاليت د ډول د بدلون په صورت کې، تر نظر لاندې فعاليت اجازه ليک د مالداري د خدمتونو له

اداري څخه ترلاسه کړي.

څلورم فصل

د حيواناتو د توليد او واردولو

او د مالدارۍ د توليد د عواملو

شرایط

د نسلي حيواناتو توليد

دوولسمه ماده:

(۱) توليدوونکی مکلف دی، د نسلي حیواناتو د توليد او تکثير څخه مخکې، د مالدارۍ د خدمتونو له ادارې څخه د فعاليت جواز ترلاسه کړي.

(۲) توليدوونکی مکلف دی، د نسلي حیواناتو د توليد او تکثير په وخت کې د مالدارۍ د پراختيا ملي پالیسي، لارښودونه او اړوند تقينې سندونه رعایت کړي.

د نسلي حيواناتو واردول

ديارلسمه ماده:

(۱) واردوونکی مکلف دی، د نسلي حیواناتو له واردولو څخه مخکې، د مالدارۍ د خدمتونو له ادارې څخه د

اخذ نماید.

فصل چهارم

شرایط تولید و توريد

حيوانات و عوامل توليد

مالداري

توليد حيوانات نسلي

ماده دوازدهم:

(۱) توليد کننده مکلف است، قبل از توليد و تکثير حيوانات نسلي، از اداره خدمات مالداري جواز فعاليت را به دست آورد.

(۲) توليدکننده مکلف است، حين توليد و تکثير حيوانات نسلي، پالیسي ملي انکشاف مالداري، رهنمود ها و اسناد تقينی ذيربط را رعایت نماید.

توريد حيوانات نسلي

ماده سيزدهم:

(۱) توريدکننده مکلف است، قبل از توريد حيوانات نسلي، اجازه نامه توريد را از اداره خدمات مالداري دريافت

واردولو اجازه ليک ترلاسه کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی واردوونکی مکلف دی، نسلي حيوان تر دغو شرايطو لاندې وارد کړي:

۱- له خالص نسل څخه وي او د شجره ليک لرونکی وي.
۲- له مبداء صادروونکې هېواد څخه د روغتيابي تصديق ليک لرونکی وي.
۳- تر ځانگړو شرايطو لاندې ولېږدول شي.

۴- په نسل پورې د ځانگړو فینوتایپيکي او ژنوتایپيکي مطلوبو اوصافو لرونکی وي.

۵- د هېواد له چاپېريال او اقليمي شرايطو سره سمون ولري.

۶- د هېواد د سرحدي قرنطين تصديق ليک ولري.

د اوبلن او کنگل اسپرم توليد

څوارلسمه ماده:

(۱) د مالدارۍ د خدمتونو اداره د نسل اخیستنې، د نسل د اصلاح او د څېړنو

نماید.

(۲) توريد کونده مندرج فقره (۱) اين ماده مکلف است، حيوان نسلي را تحت شرايط ذيل توريد نماید:

۱- از نسل خالص بوده و دارای شجره نامه باشد.
۲- دارای تصدیقنامه صحی از کشور صادر کننده مبداء باشد.
۳- تحت شرایط خاص انتقال یابد.

۴- دارای اوصاف مطلوب فینوتایپيکي و ژنوتایپيکي مختص به نسل باشد.

۵- با محیط و شرایط اقليمي کشور سازگار باشد.

۶- تصدیقنامه قرنطين سرحدي کشور را داشته باشد.

توليد اسپرم مایع و منجمد

ماده چهاردهم:

(۱) اداره خدمات مالدارۍ، جهت نسل گیری، اصلاح نسل و انجام

د ترسره کولو لپاره، اوبلن او کنگل اسپرم تولیدوي.

(۲) د فعالیت جواز لرونکی کولای شي، اوبلن او کنگل اسپرم، د نسل اخیستنې په منظور، تولید او بازار ته وړاندې کړي.

(۳) د مالدارۍ د خدمتونو اداره مکلفه ده، هغه تولید شوي اوبلن او کنگل اسپرم او یا جنین چې په اړونده کړنلاره کې د درج شوي کیفیت لرونکي نه وي، لمنځه یوسي.

د کنگل اسپرم واردول

پنځلسمه ماده:

(۱) د مالدارۍ د خدمتونو اداره، کنگل اسپرم او جنین واردوي.

(۲) د مالدارۍ د خدمتونو اداره کولای شي د مالدارۍ د تخنیکي بورډ له تصویب څخه وروسته، کنگل اسپرم او جنین د خصوصي سکتور له لاري هم وارد کړي.

(۳) د اجازه لیک لرونکی واردوونکی مکلف دي، کنگل اسپرم او جنین له

تحقیقات، اسپرم مایع و منجمد را تولید می نماید.

(۲) دارنده جواز فعالیت می تواند، اسپرم مایع و منجمد را به منظور نسل گیری، تولید و به بازار عرضه نماید.

(۳) اداره خدمات مالداري مکلف است، اسپرم مایع و منجمد و یا جنین تولید شده را که دارای کیفیت مندرج طرز العمل مربوطه نباشد، از بین ببرد.

تورید اسپرم منجمد

ماده پانزدهم:

(۱) اداره خدمات مالداري، اسپرم منجمد و جنین را تورید می نماید.

(۲) اداره خدمات مالداري بعد از تصویب بورډ تخنیکي مالداري می تواند، اسپرم منجمد و جنین را از طریق سکتور خصوصي نیز تورید نماید.

(۳) توریدکننده دارنده اجازه نامه مکلف است، اسپرم منجمد و جنین را

اړوندې کرنلارې سره سم وارد کړي.

د نطفه لرونکي تخم تولید

شپاړسمه ماده:

د فعالیت جواز لرونکی مکلف دی، نطفه لرونکی تخم، د مالدارۍ د خدمتونو د ادارې د پالیسۍ او لارښود سره سم د خاصې موخې د تأمین لپاره او د ټاکلي مورني ستاک څخه تولید کړي.

د نطفه لرونکي تخم واردول

اووه لسمه ماده:

د اجازه لیک لرونکی مکلف دی، د الوتونکو، کبانو او گټورو حشراتو نطفه لرونکی تخم تر دغو شرایطو لاندې وارد کړي:

۱- له ټاکلي مورني ستاک څخه تولید شوی وي.

۲- د معیاري وزن لرونکی وي.

۳- د تولید او انقضاء نېټې او د تولیدوونکي د تصدیق لیک لرونکی وي.

۴- د هر ډول ناروغیو له عواملو

مطابق طرز العمل مربوطه توريد نمايد.

توليد تخم نطفه دار

ماده شانزدهم:

دارنده جواز فعالیت مکلف است، تخم نطفه دار را در مطابقت به پالیسی و رهنمود اداره خدمات مالداري جهت تأمین هدف خاص و از ستاک مادري مشخص تولید نماید.

توريد تخم نطفه دار

ماده هفدهم:

دارنده اجازه نامه مکلف است، تخم نطفه دار طیور، ماهیان و حشرات مفیده را تحت شرایط ذیل توريد نماید:

۱- تولید شده از ستاک مشخص مادري باشد.

۲- دارای وزن معیاری باشد.

۳- دارای تاریخ تولید و انقضاء و تصدیق تولید کننده، باشد.

۴- عاری از هرگونه عوامل امراض و

دارای تصدیق نامه صحی
باشد.

۵- تحت شرایط خاص انتقال یافته
باشد.

تولید خوراکه حیوانی

ماده هجدهم:

(۱) تولید کننده مکلف است، خوراکه
حیوانی را بادر نظر داشت شرایط ذیل
تولید نماید:

۱- اخذ جواز فعالیت از اداره خدمات
مالداری.

۲- رعایت پالیسی، اسناد تقنینی
و رهنمود های اداره خدمات
مالداری.

۳- عاری بودن از هر نوع مواد زهری
و مسموم کننده.

(۲) تولید کننده مکلف است که
قبل از عرضه خوراکه حیوانی
به بازار، تصدیق نامه تأیید کیفیت را
از اداره خدمات مالداری اخذ
نماید.

خنخه خالی او د روغتیایی تصدیق
لیک لرونکی وی.

۵- ترخانگرو شرایطو لاندی لبردول
شوی وی.

د حیوانی خوراکه تولید

اتلسمه ماده:

(۱) تولیدوونکی مکلف دی، د لاندی
شرایطو په پام کې نیولو سره حیوانی
خوراکه تولید کړي:

۱- د مالداری- د خدمتونو له ادارې
خنخه د فعالیت د جواز اخیستل.

۲- د مالداری- د خدمتونو ادارې د
پالیسی، تقنینی سندونو او لارښودونو
رعایت.

۳- له هر ډول زهری او مسموموونکو
توکو خنخه خالی والی.

(۲) تولیدوونکی مکلف دی چې بازار
ته د حیوانی خوراکه له عرضې خنخه
مخکې، د مالداری- د خدمتونو له ادارې
خنخه د کیفیت د تأیید تصدیق لیک
ترلاسه کړي.

د حیواني خوراکی واردول

نولسمه ماده:

- (۱) واردوونکی مکلف دی، حیواني خوراکه تر دغو شرایطو لاندې واره کړي:
- ۱- د مالدارۍ د خدمتونو له ادارې څخه د اجازه لیک ترلاسه کول.
- ۲- د حیوان له فزیولوژیکو اړتیاوو سره سمون ولري.
- ۳- د هغو د تولید او انقضاء نېټه د تولیدوونکې مرجع له لورې تصدیق شوې وي.
- ۴- له هر ډول زهري او مسموموونکو توکو څخه خالي وي.
- ۵- د خوراکې د ترکیبونو او وزن درلودونکې برچسپ (لېبل) لرونکي وي.
- ۶- د مبداء هېواد اړوند له واکمنې ادارې څخه د کیفیت د تصدیق لیک لرونکی وي.
- (۲) واردوونکی مکلف دی، یوازې هغه حیواني خوراکي توکي وارد کړي چې

تورید خوراکه حیواني

ماده نهم:

- (۱) تورید کننده مکلف است، خوراکه حیواني را تحت شرایط ذیل تورید نماید:
- ۱- اخذ اجازه نامه از اداره خدمات مالداري.
- ۲- مطابق به نیازمندی های فزیولوژیک حیوان باشد.
- ۳- تاریخ تولید و انقضای آن از طرف مرجع تولید شده تصدیق شده باشد.
- ۴- عاری از هر نوع مواد زهري و مسموم کننده باشد.
- ۵- دارای برچسپ (لېبل) حاوی ترکیبات و وزن خوراکه باشد.
- ۶- دارای تصدیق نامه کیفیت از اداره ذیصلاح مربوط کشور مبداء باشد.
- (۲) تورید کننده مکلف است، صرف مواد خوراکي حیواني را تورید نماید

د هېواد په دننه کې د تولید وړ نه وي
يا په بازار کې د هغو لازمه اندازه
شتون ونلري.

که در داخل کشور قابل تولید نبوده
يا مقدار لازم آن در بازار موجود
نباشد.

پنجم فصل

متفرقه حکمونه

د حیواناتو او د مالدارۍ د

تولید د عواملو صادرو

شلمه ماده:

د سوداګرۍ د جواز لرونکی د قانون له
حکمونو سره سم کولای شي، نسلي
حیواناتو، نطفه لرونکی تخم، کنګل
اسپرم او جنین، د مالدارۍ د خدمتونو
له ادارې څخه د اجازه لیک له
ترلاسه کولو وروسته د حیواني
روغتیا له ادارې سره په همغږۍ کې، له
هېواد څخه بهر ته صادر کړي.

له قانون سره مغایر د حیواناتو او د

مالدارۍ د تولید د عواملو استرداد

یوویشتمه ماده:

(۱) که چېرې واردوونکی، حیواناتو او
د مالدارۍ د تولید عوامل ددې قانون

فصل پنجم

احکام متفرقه

صدور حیوانات و عوامل تولید

مالدارۍ

ماده بیستم:

دارنده جواز تجارت، مطابق
احکام قانون می تواند حیوانات
نسلي، تخم نطفه دار، اسپرم منجمد
و جنین را بعد از اخذ اجازه نامه
از اداره خدمات مالدارۍ در
هماهنگی با اداره صحت
حیواني به خارج از کشور صادر
نماید.

استرداد حیوانات و عوامل تولید

مالدارۍ مغایر قانون

ماده بیست و یکم:

(۱) هرگاه توريد کننده، حیوانات
و عوامل تولید مالدارۍ را مخالف

د حکمونو خلاف وارد کړي، نوموړي توکي مستردېږي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی واردوونکی مکلف دی، مسترد شوي توکي په خپل لگښت مبداء هېواد ته ولېږي يا هغه د مؤظف هيئت په وړاندې محوکړي.

د ملي او بين المللي معيارونو

رعايت

دوه ويشتمه ماده:

(۱) د فعاليت جواز لرونکی مکلف دی، د نسلي حيواناتو د فارم د رامنځته کولو، د اسپرم د توليد او د جنين د لېږد په هکله، د مالدارۍ د خدمتونو د ادارې وضع شوي معيارونه او نور ملي ستندردونه رعايت کړي.

(۲) د فعاليت جواز لرونکی مکلف دی، له ملي او بين المللي معيارونو سره سم د اسپرم د توليد لابراتوارونه رامنځته کړي.

احکام مندرج اين قانون، توريد نمايد، اموال مذکور مسترد می گردد.

(۲) توريد کننده مندرج فقره (۱) اين ماده مکلف است، اموال مسترد شده را به مصرف خویش به کشور مبداء انتقال يا آن را در حضور هيئت مؤظف محو نمايد.

رعايت معيار های ملي

و بين المللي

ماده بیست و دوم:

(۱) دارنده جواز فعاليت مکلف است، در مورد ايجاد فارم حيوانات نسلي، توليد اسپرم و انتقال جنين، معيارهای وضع شده اداره خدمات مالداري و ساير ستندردهای ملي را رعايت نمايد.

(۲) دارنده جواز فعاليت مکلف است، لابراتوار های توليد اسپرم را مطابق به معيارهای ملي و بين المللي ايجاد نمايد.

مصنوعي القاح او د جنين لېږد

درويشتمه ماده:

(۱) د فعاليت جواز لرونکي مکلف دی، د اسپرم د ټولولو، مصنوعي القاح يا د جنين د لېږد لپاره هغه نسلي حيوانات وساتې چې د شجره ليک، د روغتيايي تصديق ليک او د ارثي لازم وړتياوو او د مالدارۍ د خدمتونو د ادارې د تاييد لرونکي وي.

(۲) مصنوعي القاح او د جنين لېږد، يوازې د مصنوعي القاح د تکښن په واسطه صورت مومي.

حيواني هوساينه

څلېريشتمه ماده:

د فعاليت جواز او اجازة ليک لرونکي مکلف دی، د حيواناتو د ساتنې، روزنې، لېږد او واردولو په وخت کې، د حيواني هوساينې ملي او بين المللي معيارونه رعايت کړي.

مؤيدات

پنځه ويشتمه ماده:

(۱) که چېرې د حيواناتو او د مالدارۍ

القاح مصنوعي و انتقال جنين

ماده بيست و سوم:

(۱) دارنده جواز فعاليت مکلف است، حيوانات نسلي را جهت جمع آوري اسپرم، القاح مصنوعي يا انتقال جنين نگهداري نمايد که داراي شجره نامه، تصديق نامه صحي و قابليت هاي لازم ارثي و تائيد اداره خدمات مالداري باشد.

(۲) القاح مصنوعي و انتقال جنين، صرف توسط تکنيشن القاح مصنوعي صورت مي گيرد.

رفاه حيواني

ماده بيست و چهارم:

دارنده جواز فعاليت و اجازة نامه مکلف است، حين نگهداري، پرورش، انتقال و توريد حيوانات، معيارهاي ملي و بين المللي رفاه حيواني را رعايت نمايد.

مؤيدات

ماده بيست و پنجم:

(۱) هرگاه توليد کننده يا توريد کننده

حيوانات و عوامل توليد مالداري از احكام مندرج اين قانون تخلف ورزد، متخلف محسوب شده و حسب احوال، طور ذيل، تاديـب ميـگردد:

۱- در صورت که ارتکاب تخلف جزئي و مبتني بر غفلت و بي توجهي بوده و از اثر آن خساره وارد نشود، اداره خدمات مالداري متخلف را با ارايه مشوره لازم، توصيه مي نمايد.

۲- در صورت تخلف مکرر جزء ۱ اين ماده، اداره خدمات مالداري به متخلف طور کتبي اخطاريه صادر و از وي تعهد کتبي اخذ مي نمايد.

۳- در صورت که تخطي فاحش بوده يا تخلف جزء ۱ اين ماده، براي بار سوم تکرار گردد، جواز فعاليت و اجازه نامه مربوط از طرف وزارت زراعت، آبياري و مالداري، لغو مي گردد.

۴- در صورت وارد شدن خساره

د توليد د عواملو توليدوونکي يا واردوونکي په دې قانون کې له درج شوو حکمونو څخه سرغړونه وکړي، سرغړوونکي گنبل کېږي او له احوالو سره سم، په لاندې توگه تاديـبېږي:

۱- په هغه صورت کې چې د سرغړونې ارتکاب جزئي وي او د غفلت او نه پاملرنې پر بنا وي او د هغو له امله زيان وارد نشي، د مالداري د خدمتونو اداره سرغړوونکي ته د لازمو مشورو په وړاندې کولو سره، توصيه کوي.

۲- ددې مادې د ۱ جزء د مکرري سرغړونې په صورت کې، د مالداري د خدمتونو اداره سرغړوونکي ته په ليکلي ډول اخطاريه صادروي او له نوموړي څخه ليکلي ژمنه اخلي.

۳- په هغه صورت کې چې سرغړونه فاحشه وي يا ددې مادې د ۱ جزء سرغړونه د درېيم ځل لپاره تکرار شي، د فعاليت اړوند جواز او اجازه ليک د کرنې، اوبو لگولو او مالداري وزارت له لوري، لغو کېږي.

۴- دولت يا اشخاصوته د زيان د

به دولت یا اشخاص، متخلف مکلف به جبران خساره وارده بوده و جواز فعالیت و اجازه نامه مربوطه از طرف وزارت زراعت، آبیاری و مالداري، لغو می گردد.

(۲) هرگاه تولید کننده یا تولید کننده حیوانات و عوامل تولید مالداري در تولید و توريد محصولات اصلي و فرعي حیوانی، مرتکب جرم جعل و تزویر یا سایر اعمال جرمی گردد، تحت تعقیب عدلی قرار گرفته و مطابق احکام قانون، مجازات می شود.

ارایه طرح پلان و گزارش

ماده بیست و ششم:

(۱) ادارات دولتی، مؤسسات غیر دولتی اعم از ملی و بین المللی، کوپراتیف ها، اتحادیه ها، انجمن ها و فدراسیون های که در عرصه مالداري فعالیت می نمایند، مکلف اند، طرح پلان های تولیدی و توريدی

اوبتو په صورت کې، سرغړونکی د وارد شوي زیان په جبران مکلف دی او د فعالیت اړوند جواز او اجازه لیک د کړنې، اوبولگولو او مالداري-وزارت له لوري، لغو کېږي.

(۲) که چېرې د حیواناتو او د مالداري-د تولید د عواملو تولیدوونکی یا واردوونکی د حیوانی اصلي او فرعي محصولاتو په تولید او واردولو کې د جعل او تزویرد جرم یا نورو جرمي اعمالو مرتکب شي، تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي او د قانون له حکمونو سره سم مجازات کېږي.

د پلان د طرحې او رپوټ وړاندې کول

شپږویشتمه ماده:

(۱) هغه دولتي ادارې، د ملي او بین المللي غیردولتي مؤسسو په ګډون، کوپراتیفونه، اتحادیې، انجمنونه او فدراسیونونه چې د مالداري-په برخه کې فعالیت کوي، مکلف دي، د اړوندو تولیدي او وارداتي پلانونو طرحه له

تطبيق خخه د مخه د تأييد په موخه د مالدارۍ د خدمتونو ادارې ته وړاندې کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوې ادارې مکلفې دي، د غوښتنې په وخت کې د مالدارۍ د خدمتونو ادارې ته د اړوندو فعاليتونو رپوټ، وړاندې کړي.

د مرستو جلبول

اووه ويشتمه ماده:

د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت کولای شي د مالدارۍ د پروژو د رامنځته کولو او پياوړتيا په موخه، د هېوادونو او د ملي او بين المللي مؤسسو مالي او تخنيکي مرستې جلب کړي.

ملا تړيز او هڅوونکي تدابير

اته ويشتمه ماده:

د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د مالدارۍ د فارمونو د دودولو او پراختيا او مالدارانو ته د مرستې په منظور، د تقينې سندونو له حکمونو

مربوط را قبل از تطبيق جهت تائيد به اداره خدمات مالداري ارايه نمايند.

(۲) ادارات مندرج فقره (۱) اين ماده مکلف اند، گزارش فعاليت های مربوط را عندالمطالبه به اداره خدمات مالداري، ارايه نمايند.

جلب مساعدت ها

ماده بيست و هفتم:

وزارت زراعت، آبياري و مالداري مي تواند به منظور ايجاد و تقويت پروژه هاي مالداري، مساعدت هاي مالي و تخنيكي کشورها و مؤسسات ملي و بين المللي را جلب نمايد.

تدابير حمايوي و تشويقي

ماده بيست و هشتم:

وزارت زراعت، آبياري و مالداري به منظور ترويج و گسترش فارم هاي مالداري و کمک به مالداران، مطابق احکام اسناد تقينې در همکاري

با ادارات ذيربط تدابير ذيل را اتخاذ مي نمايد:

- ۱- توزيع زمين در محل مناسب به قيمت نازل.
- ۲- تأمين تسهيلات آب و برق.
- ۳- وضع ماليه نازل.
- ۴- اتخاذ تدابير گمرکي مناسب جهت فراهم آوري زمينه حمايت از توليدات داخلي.

پيشنهاد مقررہ ها و وضع لوايح

و طرز العمل ها

ماده بيست و نهم:

وزارت زراعت، آبياري و مالداري مي تواند به منظور تطبيق بهتر احکام اين قانون، مقررہ ها را پيشنهاد، لوايح و طرز العمل ها را وضع نمايد.

انفاذ

ماده سي ام:

اين قانون يك ماه بعد از تاريخ نشر در جریده رسمي نافذ و با انفاذ آن قانون

سره سم، د اړوندو ادارو په همکاري، لاندې تدابير نيسي:

- ۱- په مناسبه سيمه کې په ټيټه بيه د ځمکې وپشل.
- ۲- د اوبو او برېښنا د آسانتياوو برابرول.
- ۳- د ټيټې ماليې وضع.
- ۴- له کورنيو توليداتو څخه د ملاتړ د زمينې د برابرولو لپاره د مناسبو گمرکي تدابيرو ترلاس لاندې نيول.

د مقرر وړانديز او د لايحو او

کړنلارو وضع

نهه ويستمه ماده:

د کرنې، اوبو لگولو او مالداري وزارت کولای شي، ددې قانون د حکمونو د لاسنه تطبيق په منظور، مقررې وړانديز، لايحې او کړنلارې وضع کړي.

انفاذ

دپرشمه ماده:

دغه قانون په رسمي جریده کې د خپرېدو له نېټې څخه يوه مياشتې وروسته نافذېږي او په نافذېدو يې

رسمي جریده

مسلسل نمبر (۱۲۹۶)

۱۳۹۷/۱/۸

تنظیم امور مالداري منتشره
جریده رسمی شماره (۱۲۷۵)
مؤرخ ۱۳۹۶/۹/۱۵ ملغی
می گردد.

د ۱۳۹۶/۹/۱۵ نېټې (۱۲۷۵) گڼه
رسمي جریده کې خپور شوي د
مالداري د چارو د تنظیم قانون
لغو کېږي.

فرمان

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان
در مورد توشیح قانون تنظيم پرواز
طیارات و هلیکوپتر های نظامی
دولت های خارجی در قلمرو
هوایی کشور

شماره: (۲۷۳)

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۲/۲۶

ماده اول:

به تاسی از احکام جزء ۱۶ ماده شصت و چهارم و ماده هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، قانون تنظيم پرواز طیارات و هلیکوپترهای نظامی دولت های خارجی در قلمرو هوایی کشور را که براساس مصوبه شماره (۲۹۴) مؤرخ ۱۳۹۶/۹/۲۵ ولسی جرگه و مصوبه شماره (۲۹۷) مؤرخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۴ مشرانو جرگه شورای ملی تصویب گردیده است، توشیح می دارم.

د هېواد په هوایی قلمرو کې د

بهرنیو دولتونو د پوځي الوتکو او
هلیکوپترونو د الوتنې د تنظيم د
قانون د توشیح په هکله د افغانستان
اسلامي جمهوریت د رئیس
فرمان

گڼه: (۲۷۳)

نېټه: ۱۳۹۶ / ۱۲ / ۲۶

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د
څلور شپېتمې مادې د ۱۶ جزء او د
نهه اویایمې مادې د حکمونو له مخې، د
هېواد په هوایی قلمرو کې د بهرنیو
دولتونو د پوځي الوتکو او هلیکوپترونو
د الوتنې د تنظيم قانون چې د ملي شوري
د ولسي جرگې د ۱۳۹۶ / ۹ / ۲۵ نېټې
د (۲۹۴) گڼه مصوبې او د مشرانو
جرگې د ۱۳۹۶ / ۱۰ / ۲۴ نېټې د
(۲۹۷) گڼه مصوبې پر بنسټ تصویب
شوی دی، توشیح کوم.

رسمي جریده

مسلسل نمبر (۱۲۹۶)

۱۳۹۷/۱/۸

دوه یمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او د ملي شوري د مجلسینو له مصوبو او د یادشوي قانون له متن سره یو ځای دې، په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

ماده دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با مصوبات شورای ملی و متن قانون متذکره، در جریده رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

رسمي جریده

۱۳۹۷/۱/۸

مسلسل نمبر (۱۲۹۶)

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

ولسی جرگه

مصوبه

قانون تنظیم پرواز طیارات و
هلیکوپترهای نظامی دولت خارجی
در قلمرو هوایی کشور

شماره: (۲۹۴)

تاریخ: ۱۳۹۶/۹/۲۵

ولسی جرگه به تاسی از حکم ماده
نودم قانون اساسی، در جلسه عمومی
روز شنبه مؤرخ ۱۳۹۶/۹/۲۵ خویش
فرمان تقنینی شماره (۱۵۰) مؤرخ
۱۳۹۶/۶/۱۴ رئیس جمهور در مورد
قانون تنظیم پرواز طیارات و
هلیکوپترهای نظامی دولت های خارجی
در قلمرو هوایی را بداخل (۴)
فصل و (۲۷) ماده به اکثریت آراء
اعضای حاضر در مجلس تصویب
نمود.

عبدالروف ابراهیمی

رئیس ولسی جرگه

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملي شوري

ولسي جرگه

د هېواد په هوايي قلمرو کې د

بهرنيو دولتونو د پوځي الوتکو او
هليکوپترونو د الوتنې د تنظيم قانون
مصوبه

ګڼه: (۲۹۴)

نېټه: ۱۳۹۶ / ۹ / ۲۵

ولسي جرگې د اساسي قانون د
نوي يمې مادې د حکم له مخې
د ۱۳۹۶ / ۹ / ۲۵ نېټې د شنبې ورځې
په خپله عمومي غونډه کې د هېواد په
هوايي قلمرو کې د بهرنيو دولتونو د
پوځي الوتکو او هليکوپترونو د الوتنې
د تنظيم قانون په هکله، د جمهور
رئيس د ۱۳۹۶ / ۶ / ۱۴ نېټې، (۱۵۰)
ګڼه تقنيني فرمان د (۴) فصلونو او (۲۷)
مادو په دننه کې د مجلس د حاضر و غړيو
د رايو په اکثریت تصویب کړ.

عبدالروف ابراهیمی

د ولسي جرگې رئیس

دولت جمهوري اسلامي افغانستان

شورای ملی

مشرانو جرگه

مصوبه

فرمان تقنینی شماره (۱۵۰) مؤرخ

۱۳۹۶/۶/۱۴ رئیس جمهوري

اسلامي افغانستان در مورد قانون

تنظيم پرواز طيارات و

هلیکوپترهای نظامی دولت های

خارجی در قلمرو هوایی

کشور

شماره: (۲۹۷)

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۰/۲۴

به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، مشرانو جرگه در جلسه عمومی روز یکشنبه مؤرخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۴، فرمان تقنینی شماره (۱۵۰) مؤرخ ۱۳۹۶/۶/۱۴ رئیس جمهوري اسلامي افغانستان در مورد قانون تنظيم پرواز طيارات و هلیکوپتر های نظامی دولت های خارجی در

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملي شوري

مشرانو جرگه

دهبود په هوایی قلمرو کې د

بهرنیو دولتونو د پوځي الوتکو او

هلیکوپترونو د الوتنې د تنظيم

قانون په هکله د افغانستان

اسلامي جمهوریت د رئیس

د ۱۳۹۶/۶/۱۴ نېټې (۱۵۰) گڼه

تقنینی فرمان

مصوبه

گڼه: (۲۹۷)

نېټه: ۱۳۹۶/۱۰/۲۴

د افغانستان د اساسي قانون د نوي يمې مادې له حکم سره سم، مشرانو جرگې د ۱۳۹۶/۱۰/۲۴ نېټې د یکشنبې ورځې په عمومي غونډه کې، د هېواد په هوایی قلمرو کې د بهرنیو دولتونو د پوځي الوتکو او هلیکوپترونو د الوتنې د تنظيم قانون په هکله د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس د

رسمي جريده

مسلسل نمبر (۱۲۹۶)

۱۳۹۷/۱/۸

قلمرو هوايي ڪشور
را به داخل (۴) فصل و (۲۷)
ماده به اڪثريت آراء تصويب
نمود.

فضل هادي مسلميار
رئيس مشرانو جرگه

۱۳۹۶ / ۶ / ۱۴ نپٽي (۱۵۰) ڪنڀه
تقيني فرمان د (۴) فصلونو او
(۲۷) مادو په دننه ڪي د رايو په
اڪثريت تصويب ڪر.

فضل هادي مسلميار
د مشرانو جرگي رئيس

فهرست مندرجات قانون تنظیم پرواز
طیارات و هلیکوپترهای نظامی دولت های خارجی
در قلمرو هوایی کشور
فصل اول

احکامی عمومی

صفحه	عنوان	ماده
۵۴.....	مبنی	ماده اول:
۵۴.....	اهداف	ماده دوم:
۵۵.....	اصطلاحات و تعریفات	ماده سوم:
۵۹.....	ساحه تطبیق	ماده چهارم:
.....	بورد بررسی در خواست پرواز	ماده پنجم:
۵۹.....	طیارات و هلیکوپتر های نظامی	
۶۱.....	وظایف و صلاحیت های بورد	ماده ششم:

فصل دوم

شرایط اجازه و عبور پرواز طیارات یا هلیکوپتر های

نظامی دولت های خارجی

.....	ممنوعیت پرواز طیارات و هلیکوپتر های	ماده هفتم:
۶۲.....	کشفی و فوتو گرافیکی	
.....	درخواست اجازه پرواز طیاره و هلیکوپتر	ماده هشتم:
۶۴.....	نظامی دولت خارجی	
۶۴.....	محتویات در خواست پرواز در قلمرو هوایی کشور	ماده نهم:
۶۶.....	علامت مشخصه طیاره	ماده دهم:

۶۶.....	سطح ارتفاع طياره يا هليكوپتر نظامي.....	ماده يازدهم:
۶۷.....	پرواز در دهليز هوايي.....	ماده دوازدهم:
۶۸.....	پرواز بالای ساحه ممنوعه.....	ماده سيزدهم:
۶۹.....	پرواز بر فراز شهرها.....	ماده چهاردهم:
۷۰.....	ممنوعيت پرتاب اشيا.....	ماده پانزدهم:
۷۰.....	اطلاع.....	ماده شانزدهم:
۷۱.....	عبور از حریم هوايي.....	ماده هفدهم:
۷۱.....	شرایط AIP.....	ماده هجدهم:
۷۲.....	داشتن تماس دوامدار.....	ماده نوزدهم:
۷۲.....	حالات اضطراری.....	ماده بیستم:
.....	منع پرواز طياره و هليكوپتر نظامي.....	ماده بیست و یکم:
۷۳.....	بدون اجازه و یا تخطی پيلوت.....	
۷۳.....	شرایط انتقال اجناس خطرناک.....	ماده بیست و دوم:
۷۴.....	عدم مطابقت محموله با درخواست.....	ماده بیست و سوم:

فصل سوم

مؤیدات و تخلفات جزایی

۷۵.....	جرایم.....	ماده بیست و چهارم:
۷۵.....	تخلفات.....	ماده بیست و پنجم:

فصل چهارم

احکام نهایی

۷۶.....	فراهم نمودن امکانات.....	ماده بیست و ششم:
۷۷.....	انفاذ.....	ماده بیست و هفتم:

قانون تنظيم پرواز طيارات
و هليکوپترهای نظامی
دولت های خارجی در قلمرو
هوایی کشور
فصل اول
احکام عمومی

د هېواد په هوایی قلمرو کې
د بهرنیو دولتونو د پوځي
الوتکو او هليکوپترونو د الوتني
د تنظيم قانون
لومړی فصل
عمومي حکمونه

مبني

ماده اول:

این قانون در روشنی حکم ماده پنجم
قانون اساسی افغانستان، وضع گردیده
است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از:

۱- تنظيم پرواز طيارات و
هليکوپتر های نظامی دولت های
خارجی.

۲- جلوگیری از پرواز طيارات و
هليکوپتر های نظامی دولت های
خارجی بدون اجازة

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون
د پنځمې مادې د حکم په رڼا کې وضع
شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

ددې قانون موخې عبارت دي له:

۱- د بهرنیو دولتونو د پوځي
الوتکو او هليکوپترونو د الوتني
تنظيم.

۲- له مخکيني اجازې پرته د جواز نه
لرونکو، د بهرنیو دولتونو د پوځي
الوتکو او هليکوپترونو له الوتنو څخه

مخنيوی.

۳- د ځمکنی بشپړتیا ساتنه او د ملي امنیت تأمین.

اصطلاحگانې او تعریفونه

درېمه ماده:

لاندې اصطلاحگانې پدې قانون کې لاندیني مفاهیم افاده کوي:

۱- د بهرني دولت نظامي الوتکه: باروړونکې الوتکه، محاربوي، نفربري، ډرن (Drone) او د بهرني دولت نورې، په کشفې او يا فوتوگرافيکي تکنالوژۍ باندې سمبال الوتکې، چې د پوځي موخو لپاره کارول کېږي.

۲- د بهرني دولت نظامي هلیکوپتر: د بهرني دولت په پوځي ځواک پورې اړوند هلیکوپتر دی.

۳- هلیکوپتر: هغه هوايي وسیله چې د څرخېدونکو وزرو لرونکې او په هوايي ډگرونو او کوچنيو ډگرونو کې د ناستې او الوتنې وړتیا ولري.

۴- ډرن (Drone): هغه هوايي بې پیلوټه، وزر لرونکې، متحرکه، د

قبلې.

۳- حراست از تمامیت ارضی و تأمین امنیت ملی.

اصطلاحات و تعریفات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

۱- طیاره نظامی دولت خارجی: طیاره باربری، محاربوی، نفر بری، ډرن (Drone) و سایر طیارات مجهز با تکنالوژی کشفی یا فوتوگرافی دولت خارجی است که به مقاصد نظامی از آن استفاده می شود.

۲- هلیکوپتر نظامی دولت خارجی: هلیکوپتر متعلق به قوای نظامی دولت خارجی می باشد.

۳- هلیکوپتر: وسیله هوایی است که دارای بال های چرخنده بوده و در میدان ها و میدانچه ها قابلیت نشست و برخاست را داشته باشد.

۴- ډرن (Drone): وسیله بالدار بی پیلوت متحرک هوایی رهبری

شونده امواج الکترومقناطیسی یا رادیویی بوده که برای اهداف کشفی و نظامی بکار گرفته می شود.

۵- میدان هوایی: ساحه خشکه است که دارای تجهیزات و تسهیلات لازم هوانوردی بوده و غرض پرواز یا نشست و برخاست مصون طیارات و هلیکوپتر ها از آن استفاده می شود.

۶- پیلوت: شخصی است که دارای تحصیلات عالی مسلکی، تخصصی و تصدیق نامه اهلیت پرواز بوده و از طرف مرجع ذیصلاح به حیث مسؤول پرواز طیاره یا هلیکوپتر نظامی تعیین گردیده باشد.

۷- عمله پرواز: اشخاصی اند که دارای تحصیلات عالی مسلکی یا تعلیمات تخصصی بوده و با داشتن تصدیق نامه اهلیت پرواز، وظایف مشخص را در داخل طیاره یا هلیکوپتر در حال پرواز، ایفا می نمایند.

۸- طیاره و هلیکوپتر نظامی مواجه به

الکترومقناطیسی یا رادیویی خپو پواسطه رهبري کبدونکې وسیله ده چې د کشفی او پوځي موخو لپاره کارول کېږي.

۵- هوایی ډگر: هغه وچه ساحه ده چې د هوایی چلند د لازمو تجهیزاتو او آسانتیاوو لرونکې وي او د الوتکو او هلیکوپترونو د خوندي ناستې او الوتنې لپاره کارول کېږي.

۶- پیلوت: هغه شخص دی چې د لوړو مسلکي او تخصصي زده کړو او د الوتنې د اهلیت تصدیق لیک لرونکی وي او د واکمنو مقامونو لخوا د پوځي الوتکې او هلیکوپتر د مسؤول په توګه ټاکل شوی وي.

۷- د الوتنې عمله: هغه اشخاص دي چې د لوړو مسلکي زده کړو یا تخصصي تعلیماتو لرونکي وي او یا هم د الوتنې د اهلیت د تصدیق لیک په لرلو سره او د الوتنې په حال کې د الوتکې او هلیکوپتر دننه ټاکلې دندې ترسره کوي.

۸- له خطر سره مخ پوځي الوتکه او

خطر: طیاره و هلیکوپتر نظامی است که حین پرواز بنا بر عوارض یا سایر عوامل غیر مترقبه مواجه به خطر شده و نشست اضطراری آن در یکی از میدان های هوایی یا محل مناسب دیگر ضروری باشد.

۹- ساحه خارج کنترول ترافیک هوایی (ATC): ساحه خارج از خط السیر (Route) تثبیت شده خطوط هوایی می باشد.

۱۰- نقاط نیرنگی: نقاط برجسته جغرافیایی و توپوگرافیکی شهر ها، کوه ها، دریا ها، قریه ها و سایر نقاطی است که قابل تشخیص برای عمل پرواز و سیستم تخنیک کنترول ترافیک هوایی می باشد.

۱۱- نقشه جغرافیایی: نقشه های توپوگرافیکی که برای رهنمایی عمل های پرواز طیارات و هلیکوپتر ها و تعیین خط السیر آن استفاده می شود.

۱۲- ای آی پی (AIP): نشریه

هلیکوپتر: هغه پوځي الوتکه او هلیکوپتر دی چې د الوتنې په ترڅ کې د عوارضو یا غیر مترقبه لاملونو پر بناء له خطر سره مخ شي او د هغې بېرني ناسته له هوایی ډگرونو څخه په یوه کې یا کوم بل مناسب ځای کې اړینه وي.

۹- د هوایی ترافیک له کنترول وتلې ساحه (ATC): د هوایی کربنو له ټاکل شوي خط السیر (Route) څخه وتلې ساحه ده.

۱۰- نیرنگي نقطې: د بناونو، غرونو، سیندونو، کلیو او نورې جغرافیایی او توپوگرافي برجسته نقطې دي چې د الوتنې د عملې او د هوایی ترافیک د کنترول تخنیکي سیستم ته د تشخیص وړ وي.

۱۱- جغرافیایی نقشه: توپوگرافیکي نقشې چې د الوتکو او هلیکوپترونو د الوتنو د عملې د لارښوونې او د هغوی د خط السیر د ټاکلو لپاره کارول کېږي.

۱۲- ای آی پی (AIP): د افغانستان

معلوماتی هوانوردی ملکی
افغانستان می باشد.

۱۳- نوتام (NOTAM): پخش
اطلاعات برای پرسونل هوانوردی در
بخش های مختلف می باشد.

۱۴- اجناس خطر ناک: محموله های
حاوی مواد هسته یی، کیمیاوی،
بیولوژیکی، اسلحه، مهمات و یا سایر
موادی است که سبب صدمه به محیط
زیست و مصونیت پرواز یا اموال در
جریان حمل و نقل هوایی شده بتواند
وسایر اجناس که در کنوانسیون ایکاو
و اتاوا طبقه بندی شده است.

۱۵- قلمرو هوایی قابل پرواز: قلمرو
ما فوق حداقل ارتفاعات و فضای پرواز
طیارات یا هلیکوپتر ها است که جهت
تضمین مصونیت نشست و
برخاست طیارات و هلیکوپتر ها مطابق
طرز العمل مربوطه تنظیم
می شود.

۱۶- کنترل پرواز طیاره یا
هلیکوپتر: عملیه است که جهت
مراقبت پرواز طیاره یا هلیکوپتر نظامی

د ملکی هوایی چلند معلوماتی
خپرونه ده.

۱۳- نوتام (NOTAM): په بېلابېلو
برخو کې د هوایي چلند کارکوونکو ته
د اطلاعاتو خپرول دي.

۱۴- خطرناک اجناس: د هسته یی،
کیمیاوی، بیولوژیکی توکو، وسلې،
مهماتو او یا نورو توکو لېږدوونکې
محمولې دي چې د هوایي حمل او نقل
په بهیر کې د ژوند چاپیریال او د الوتنې
یا مالونو خونديتوب ته د زیان سبب شي
او نور اجناس چې د ایکاو او اتاوا په
کنوانسیونونو کې طبقه بندي شوي دي.

۱۵- د الوتنې وړ هوایي قلمرو:
د ارتفاعاتو اقل حد څخه مافوق قلمرو
او د الوتکو او هلیکوپترونو د الوتنې
فضا ده، چې د الوتکو او هلیکوپترونو د
ناستې او الوتنې د خونديتوب د تضمین
لپاره، له اړوندې کرنلارې سره سم،
تنظیمېږي.

۱۶- د الوتکې یا هلیکوپتر د الوتنې
کنترول: هغه عملیه ده چې د پوځي
الوتکې یا هلیکوپتر د الوتنې د څارنې

لپاره، د الوتنې د عملې له لوري ترسره کېږي.

د تطبيق ساحه

خلورمه ماده:

(۱) د دې قانون حکمونه د بهرنيو دولتونو په پوځي الوتکو او هلیکوپترونو او نورو هغو الوتکو او هلیکوپترونو چې د (ایکاو) نړېوال ملکي هوايي چلند له میثاق سره سم، د ملکي هوايي چلند اړوندې نه وي، تطبیقېږي.

(۲) د هېواد د پوځي الوتکو او هلیکوپترونو الوتنې او د بهرنيو دولتونو په ځواکونو پورې اړوندې پوځي الوتکې چې د افغانستان له اسلامي جمهوري دولت سره د همکارۍ د تړونونو په چوکاټ کې همکاري کوي، د هېواد د هوايي ځواک د عمومي قوماندانۍ له لوري تنظیمېږي.

د پوځي الوتکو او هلیکوپترونو د

الوتنې د غوښتنلیک د ارزونې بورډ

پنځمه ماده:

(۱) د بهرنيو دولتونو د پوځي الوتکو او

که توسط عمله پرواز انجام می شود.

ساحه تطبيق

ماده چهارم:

(۱) احکام این قانون بر طیارات و هلیکوپتر های نظامی دولت های خارجی و سایر طیارات و هلیکوپترهای که مطابق میثاق هوانوردی ملکی بین المللی (ایکاو) مشمول هوانوردی ملکی نباشند، تطبیق می گردد.

(۲) پرواز طیارات و هلیکوپتر های نظامی کشور و طیارات متعلق به نیروهای نظامی دولت های خارجی که در چوکات موافقت نامه های همکاری با دولت جمهوری اسلامی افغانستان همکاری می نمایند، توسط قوماندانی عمومی قوای هوایی کشور تنظیم می گردد.

بورډ بررسی در خواست پرواز

طیارات و هلیکوپترهای نظامی

ماده پنجم:

(۱) بورډ بررسی در خواست پرواز

و عبور طيارات و هليکوپترهای نظامی دولت های خارجی که منبعل در این قانون به نام بورډ یاد می شود در چوکات قوماندانی عمومی قوای هوایی به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:

- ۱- قوماندان عمومی قوای هوایی به حیث رئیس.
- ۲- نماینده وزارت امور خارجه به حیث معاون.
- ۳- نماینده اداره هوانوردی ملکی به حیث معاون.
- ۴- نماینده وزارت امور داخله به حیث عضو.
- ۵- نماینده وزارت ترانسپورت به حیث عضو.
- ۶- نماینده دفتر شورای امنیت ملی به حیث عضو.
- ۷- نماینده ریاست عمومی امنیت ملی به حیث عضو.
- ۸- نماینده ریاست تنظیم خدمات ترافیک هوایی به حیث عضو.

هلیکوپترونو د الوتنې او عبور د غوښتنلیک د ارزونې بورډ، چې وروسته له دې، په دې قانون کې د بورډ په نامه یادېږي، د هوایی خواک د عمومی قوماندانی په چوکات کې، په لاندې جوړښت سره رامنځته کېږي:

- ۱- د هوایی خواکونو عمومی قوماندان د رئیس په توګه.
- ۲- د بهرنیو چارو وزارت استازی د معاون په توګه.
- ۳- د ملکی هوایی چلند د ادارې استازی د معاون په توګه.
- ۴- د کورنیو چارو وزارت استازی د غړي په توګه.
- ۵- د ترانسپورت وزارت استازی د غړي په توګه.
- ۶- د ملي امنیت شوري د دفتر استازی د غړي په توګه.
- ۷- د ملي امنیت د عمومی ریاست استازی د غړي په توګه.
- ۸- د هوایی ترافیک د خدمتونو د تنظیم ریاست استازی د غړي په توګه.

(۲) د هوابي ځواکونو د عمومي قومندان د غياب په صورت کې، د بورډ ناستې د هوابي ځواکونو د قومندانۍ د رئيس ارکان په رياست دايرېږي.

د بورډ دندې او واکونه

شپږمه ماده:

(۱) بورډ، د لاندې دندو او واکونو لرونکي دي:

۱- د هېواد له هوابي حریم څخه د پوځي الوتکو او هلیکوپترونو د الوتنې او عبور په تړاو د بهرنیو دولتونو د غوښتنلیک بررسی یا د هغه ردول.

۲- د هېواد له هوابي قلمرو څخه د پوځي الوتکو او هلیکوپترونو د الوتنې او عبور د اجازې صادرول.

۳- له اړوندو ادارو څخه د اهل خبره وو غوښتل، د اړتیا په صورت کې د محمولې او یا د پوځي الوتکو او هلیکوپترونو د ډول د ارزولو په موخه.

۴- د بهرنیو دولتونو د پوځي الوتکو او هلیکوپترونو د سرغړونې په صورت کې، پر هغوی باندې د نغدي

(۲) در غياب قوماندان عمومي قواي هوايي جلسات بورډ تحت رياست رئيس ارکان قومانداني عمومي قواي هوايي داير مي گردد.

وظايف و صلاحيت هاي بورډ

ماده ششم:

(۱) بورډ، داراي وظايف و صلاحيت هاي ذيل مي باشد:

۱- بررسی در خواست دولت های خارجی مبنی بر پرواز و عبور طیارات و هلیکوپتر های نظامی از حریم هوایی کشور یا رد آن.

۲- صدور اجازه پرواز و عبور طیارات و هلیکوپتر های نظامی از قلمرو هوایی کشور.

۳- درخواست اهل خبره از ادارات مربوط در صورت ضرورت جهت بررسی محموله یا نوع طیارات و هلیکوپتر های نظامی.

۴- در صورت تخلف طیارات و هلیکوپتر های نظامی دولت های خارجی، وضع جریمه

جریمو وضع کول.

۵- نورې هغه دندې چې د وسله والو ځواکونو د اعلي سر قومندانۍ لخوا ورته سپارل کېږي.

(۲) په بهرنیو حالاتو کې چې د پوځي الوتکو او هلیکوپترونو د الوتنې د غوښتنلیک د ارزولو لپاره، کافي فرصت موجود نه وي، د هوایي ځواکونو عمومي قومندانۍ کولای شي د الوتنې اجازه ورکړي.

(۳) د بورډ سکرتریت د هوایي ځواکونو د عمومي قومندانۍ پر غاړه ده.

دوه یم فصل

د بهرنیو دولتونو د پوځي

الوتکو یا هلیکوپترونو د الوتنې

او عبور د اجازې شرطونه

د کشفې او فوتوگرافیکي الوتکو او

هلیکوپترونو د الوتنې

ممنوعیت

اوومه ماده:

(۱) د بهرنیو دولتونو الوتکو او

نقدي بر آنها.

۵- سایر وظایفی که از جانب سر قوماندانی اعلي قوای مسلح به آن محول می گردد.

(۲) در حالات عاجل که فرصت کافي برای بررسی در خواست اجازه پرواز به طیاره یا هلیکوپتر نظامی موجود نباشد، قوماندانی عمومی قوای هوایی می تواند اجازه پرواز را اعطاء نماید.

(۳) سکرتریت بورډ به عهده قوماندانی عمومی قوای هوایی می باشد.

فصل دوم

شرایط اجازه و عبور پرواز

طیارات یا هلیکوپتر های نظامی

دولت های خارجی

ممنوعیت پرواز طیارات و

هلیکوپتر های کشفی و

فوتوگرافیکي

ماده هفتم:

(۱) اجازه عبور و پرواز به طیارات و

هلیکوپتر های دولت های خارجی که دارای تکنالوژی فوتوگرافیکی و کشفی باشند، ممنوع است، مگر اینکه اطمینان حاصل شود که از تکنالوژی فوتوگرافیکی کشفی در جریان پرواز استفاده نمی نمایند.

(۲) اجازه پرواز به طیارات و هلیکوپتر های مندرج فقره (۱) این ماده در صورت سانحه هوایی به منظور تفحص و عملیات نجات از حکم فقره مذکور مستثنی می باشد.

(۳) به طیارات و هلیکوپتر های که حامل مواد اتمی، هسته یی و یا مواد بیولوژیکی یا کیمیاوی که باعث کشتار جمعی می شود، اجازه پرواز و عبور از قلمرو هوایی کشور صادر نمی گردد.

هلیکوپترونو ته، چې د فوتوگرافیکي او کشفی تکنالوژی لرونکي وي، د الوتنې او عبور اجازه منع ده، مگر دا چې ډاډ ترلاسه شي چې له فوتوگرافیکي او کشفی تکنالوژی څخه د الوتنې په بهیر کې، ګټه نه پورته کوي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې مندرج الوتکو او هلیکوپترونو ته، د الوتنې اجازه ورکول، د هوایی پېښې په صورت کې د تفحص او نجات د عملیاتو په موخه، د یادې فقرې د حکم څخه مستثنی ده.

(۳) هغو الوتکو او هلیکوپترونو ته، چې د اټومي، هسته اي توکو او یا بیولوژیکي یا کیمیاوي توکو لېږدوونکي دي، کوم چې د ټولیزې وژنې لامل ګرځي، د هېواد له هوایی قلمرو څخه د الوتنې او عبور اجازه نه صادرېږي.

درخواست اجازة پرواز طياره و هليکوپتر نظامی دولت خارجی

ماده هشتم:

(۱) دولت خارجی مکلف است، قبل از ورود یا عبور طياره و هليکوپتر نظامی مربوط در قلمرو هوایی کشور، در خواست خویش را در مورد از مجرای ديپلوماتیک ارایه نماید.

(۲) وزارت امور خارجه مؤظف است، درخواست دولت خارجی را مبنی بر پرواز طياره یا هليکوپتر نظامی به برد، محول نماید.

محتویات درخواست پرواز در قلمرو هوایی کشور

ماده نهم:

(۱) درخواست دولت های خارجی مبنی بر اجازة پرواز طيارات و هليکوپترهای نظامی در قلمرو هوایی کشور، دارای مطالب ذیل می باشد:

۱- نام دولت خارجی درخواست

د بهرني دولت د پوځي الوتکې او هليکوپتر د الوتني د اجازې غوښتنلیک

اتمه ماده:

(۱) بهرني دولت مکلف دی، د هېواد هوايي قلمرو ته د اړوندې پوځي الوتکې او هليکوپتر د ورود او عبور نه مخکې، د ديپلوماتیکې مجرا څخه خپل غوښتنلیک وړاندې کړي.

(۲) د بهرنيو چارو وزارت مؤظف دی، د پوځي الوتکې یا هليکوپتر د الوتني په تړاو د بهرني دولت غوښتنلیک، بورډ ته وسپاري.

د هېواد په هوايي قلمرو کې د الوتني د غوښتنلیک محتویات

نهمه ماده:

(۱) د هېواد په هوايي قلمرو کې د پوځي الوتکو او هليکوپترونو د الوتني د اجازې پورې اړوند، د بهرنيو دولتونو غوښتنلیک د لاندې مطالبو لرونکي دي:

۱- د غوښتنلیک وړاندې کوونکي

- بهرني دولت نوم.
- ۲- د پوځي الوتکې يا هليکوپتر ډول.
- ۳- د هېواد په هوايي قلمرو کې د الوتني وخت.
- ۴- په غوښتونکي هېواد کې د الوتني مبداء.
- ۵- د هغه هېواد نوم چې د پوځي الوتکې يا هليکوپتر الوتنه پکې پای ته رسېږي.
- ۶- د الوتني د ترسره کولو موخه.
- ۷- د الوتني د عملي د پېژندگلوي او د سپرليو د شمېر پورې اړوند معلومات.
- ۸- هغه نقطه چې پوځي الوتکه او هليکوپتر له هغې څخه د هېواد هوايي قلمرو ته دننه کېږي.
- ۹- د الوتکې کود، د الوتني ارتفاع، سرعت، وزن، مسير او د الوتکې يا هليکوپتر د سون توکو کچه، د محمولې ډول او کچه او د الوتني د رژيم پورې اړوند نور موارد.
- ۱۰- د هوايي سانچې د رامنځته کېدو په صورت کې د مالي يا ځاني زيان د جبران ژمنه.
- کننده.
- ۲- نوعيت طياره يا هليکوپتر نظامی.
- ۳- وقت پرواز در قلمرو هوايي کشور.
- ۴- مبداء پرواز در کشور درخواست دهنده.
- ۵- نام کشوری که پرواز طياره يا هليکوپتر نظامی در آن خاتمه می يابد.
- ۶- هدف از انجام پرواز.
- ۷- معلومات در مورد شهرت عمله پرواز و تعداد راکبين.
- ۸- نقطه که طياره يا هليکوپتر نظامی از آن وارد حريم هوايي کشور می گردد.
- ۹- کود طياره، ارتفاع پرواز، سرعت، وزن، مسير و مقدار مواد سوخت طياره يا هليکوپتر، مقدار و نوع محموله و ساير موارد مربوط به رژيم پرواز.
- ۱۰- تعهد جبران خساره جانی يا مالی در صورت وقوع سانحه هوايي.

(۲) د هېواد په هوايي قلمرو کې د الوتنې اجازه په هغه صورت کې د بهرني دولت پوځي الوتکې يا هلیکوپتر ته ورکول کېږي، چې د الوتنې د وړتیا تصدیق لیک لرونکي وي او د هغه د تابعیت مشخصه علامه وگڼل شي.

د الوتکې مشخصه علامه

لسمه ماده:

(۱) پوځي الوتکه يا هلیکوپتر د مشخصه علامې لرونکې وي.
(۲) د الوتکې مشخصه علامه د وزرو په لاندېني برخه کې او د هلیکوپتر مشخصه علامه د هغه په بدنه کې لیکلې وي.

د پوځي الوتکې يا هلیکوپتر د

ارتفاع سطحه

یوولسمه ماده:

د پوځي الوتکې يا هلیکوپتر پیلوټ مکلف دی، تر څو د پوځي الوتکې يا هلیکوپتر الوتنه له ۱۴۰۰۰ فټ نه په لوړه ارتفاع کې تنظیم کړي، د هوايي ترافیک له کنټرول (ATC) څخه په بهر

(۲) اجازه پرواز در قلمرو هوايي کشور در صورتی به طیاره يا هلیکوپتر نظامی دولت خارجی اعطاء می گردد که دارای تصدیق نامه قابلیت پرواز و علامت مشخصه تابعیت آن باشد.

علامت مشخصه طیاره

ماده دهم:

(۱) طیاره يا هلیکوپتر نظامی دارای علامت مشخصه می باشد.
(۲) علامت مشخصه طیاره در قسمت تحتانی بال ها و علامت مشخصه هلیکوپتر در بدنه آن منقوش می باشد.

سطح ارتفاع طیاره يا هلیکوپتر

نظامی

ماده یازدهم:

پیلوټ طیاره و هلیکوپتر نظامی مکلف است، بیشتر از ارتفاع ۱۴۰۰۰ فټ پرواز طیاره يا هلیکوپتر نظامی را تنظیم نماید، در صورت پرواز در ارتفاع ۱۴۰۰۰ فټ و يا پائین تر از آن در

منطقه خارج از کنترول ترافیک هوایی (ATC)، مطابق به پلان پرواز بصری (VFR) مکلف است بعد از اخذ اجازه مقام ذیصلاح مربوطه و موافقه کنترول ترافیک هوایی، پرواز طیاره یا هلیکوپتر نظامی را اجراء نماید.

پرواز در دهلیز هوایی

ماده دوازدهم:

(۱) پیلوت طیاره و هلیکوپتر نظامی مکلف است، پرواز طیاره یا هلیکوپتر نظامی را در دهلیز های (Corridor) هوایی معینه در قلمرو هوایی قابل پرواز با رعایت طرز العمل های مربوط، تنظیم نماید.

(۲) هرگاه طیاره یا هلیکوپتر نظامی حین پرواز از دهلیز هوایی معینه و یا خط السیر مشخصه خارج و رژیم پرواز را نقض نماید، پیلوت آن مکلف است، به مجرد آگاهی بدون تأخیر سمت پرواز را اصلاح و طیاره یا هلیکوپتر نظامی را به داخل دهلیز

سیمه کی، په ۱۴۰۰۰ فټ یا لږه ارتفاع کې د الوتنې په صورت کې، دبصري الوتنې پلان (VFR) سره سم مکلف دی ترڅو د واکمن مقام تر اجازې، او د هوایی ترافیک د کنترول له موافقې وروسته، د پوځي الوتکې یا هلیکوپتر الوتنه ترسره کړي.

په هوایی دهلیز کې الوتنه

دولسمه ماده:

(۱) د پوځي الوتکې یا هلیکوپتر پیلوټ مکلف دی، ترڅو د پوځي الوتکې یا هلیکوپتر الوتنه له هوایی قلمرو په الوتنې وړ، ټاکلي دهلیز (Corridor) کې، د اړوندو کړنلارو په پام کې نیولو سره، تنظیم کړي.

(۲) که چېرې پوځي الوتکه یا هلیکوپتر د الوتنې په ترڅ کې د ټاکلي هوایی دهلیز او یا ټاکلي خط السیر څخه ووځي او د الوتنې رژیم نقض کړي، د هغې پیلوټ مکلف دی، د خبرېدو سره سم، پرته له ځنډ څخه د الوتنې لوری اصلاح کړي او پوځي الوتکه یا

هوایی معینه توجیه و به پرواز ادامه دهد.

(۳) هر گاه طیاره و یا هلیکوپتر نظامی از مسیر معینه انحراف یا از سایر شرایط مندرج اجازه نامه، تخطی نماید، قوماندانی عمومی قوای هوایی امر نشست را به وی صادر می نماید.

پرواز بالای ساحه ممنوعه

ماده سیزدهم:

(۱) پرواز طیاره یا هلیکوپتر نظامی بر فراز منطقه که بنابر ملحوظات نظامی یا ایجابات امنیتی از طرف مراجع مربوط، مشخص شده باشد، ممنوع است.

(۲) پیلوت طیاره و هلیکوپتر نظامی مکلف است، از پرواز بالای مناطق ممنوعه خود داری نماید.

(۳) مناطق ممنوعه پرواز در (AIP) ویا (NOTAM) درج می باشد.

(۴) عمده پرواز طیاره و هلیکوپتر نظامی مکلف اند، تا قبل از اجرای

هلیکوپتر تاکلی هوایی دهلیز ته سم او الوتنی ته دوام ورکری.

(۳) که چبری پوخی الوتکه یا هلیکوپتر د تاکلی کرینی خنجه انحراف وکری او یا په اجازه لیک کی له یادو شرایطو خنجه سرغرونه وکری، د هوایی خواکونو عمومی قوماندانی نوموړې ته د ناستې امر صادروي.

په ممنوعه ساحه باندي الوتنه

دیارلسمه ماده:

(۱) د پوخی الوتکې یا هلیکوپتر الوتنه په هغه ساحه باندي چې د پوخی او یا امنیتی لاملونو له مخې د اړوندو مراجعو له لوري مشخصه شوې وي، منع ده.

(۲) د پوخی الوتکې او هلیکوپتر پیلوت مکلف دی، په ممنوعه سیمو باندي له الوتنې خنجه ډډه وکری.

(۳) د الوتنې ممنوعه ساحې په (AIP) او یا (NOTAM) کې درج وي.

(۴) د پوخی الوتکې او هلیکوپتر د الوتنې عمده مکلفه ده، تر څو د الوتنې

څخه مخکې، د دې مادې په (۲ او ۳) فقرو کې یاد معلومات مطالعه او په پام کې ونیسي.

(۵) که چېرې پوځي الوتکه یا هلیکوپتر د ممنوعه سیمو د پاسه ولیدل شي، پدې صورت کې پیلوټ مکلف دی، په موضوع باندې د پوهېدنې سره سم، د اشاروي یا مخابروي پیغام په خپرولو، له ممنوعه سیمې څخه بهر، په تر ټولو نېرېدې هوایي ډگر کې ناسته وکړي.

د ښارونو د پاسه الوتنه

څوارلسمه ماده:

د ښارونو او یا د ډېرو نفوسو لرونکو سیمو د پاسه د پوځي الوتکې یا هلیکوپتر الوتنه د هغه ارتفاع په حدودو کې جواز لري چې د محرکه ځواک د درېدنې په صورت کې، بنکته کېدل یې هوایي ډگر ته، د ښار څخه په وتلې سیمه یا په د ډېر نفوس لرونکي سیمه کې ممکنه وي.

پرواز، معلومات مندرج فقره های (۲ و ۳) این ماده را مطالعه و رعایت نمایند.

(۵) هرگاه طیاره یا هلیکوپتر نظامی برفراز منطقه ممنوعه ظاهر گردد، در این صورت پیلوت مکلف است، به مجرد آگاهی از موضوع به پخش اشاره یا پیغام مخابروی در نزدیکترین میدان هوایی خارج از منطقه ممنوعه، نشست نماید.

پرواز برفراز شهرها

ماده چهاردهم:

پرواز طیاره و هلیکوپتر نظامی برفراز شهرها یا مناطق پر نفوس در حدود ارتفاعی مجاز می باشد که در صورت توقف قوه محرکه، فرود آمدن آن به میدان هوایی یا منطقه خارج شهر یا منطقه پر نفوس، ممکن باشد.

د شيانو د غورځولو ممنوعيت

پنځلسمه ماده:

(۱) د الوتنې په بهير کې د پوځي الوتکې يا هليکوپتر څخه د شيانو او مالونو غورځول منع دي.

(۲) که چېرې په غير مترقبه حالاتو کې، د الوتنې په بهير کې د پوځي الوتکې يا هليکوپتر څخه شيان او مالونه وغورځول شي، او په پايله کې ځاني يا مالي زيان وارد شي، پدې صورت کې بهرنی دولت د اړول شوي زيان په جبران مکلف دی.

(۳) که چېرې پوځي الوتکه يا هليکوپتر د تخنيکي ستونزو له امله له خطر سره مخ شي، د هغې پيلوټ مکلف دی، تر څو د هوايي ترافیک د کنترول مرکز له موضوع خبر کړي، پدې صورت کې د هوايي ترافیک د کنترول مرکز لازم اجراء ترسره کوي.

اطلاع

شپاړسمه ماده:

د هېواد په هوايي قلمرو کې، د الوتنې د

ممنوعيت پرتاب اشيا

ماده پانزدهم:

(۱) پرتاب اموال و اشياء از طياره و هليکوپتر نظامی در حال پرواز ممنوع است.

(۲) هرگاه در حالت غير مترقبه، اموال و اشياء به خارج از طياره يا هليکوپتر نظامی در حال پرواز پرتاب و به اثر آن، خساره جانی يا مالی وارد گردد، در اين صورت، دولت خارجی مکلف به جبران خساره وارده می باشد.

(۳) هرگاه طياره يا هليکوپتر نظامی به اثر عوارض تخنيکی مواجهه به خطر گردد، پيلوټ آن مکلف است، مرکز کنترول ترافیک هوايي را از موضوع مطلع نمايد، در اين صورت مرکز کنترول ترافیک هوايي، اجراء لازم می نمايد.

اطلاع

ماده شانزدهم:

عمله پرواز طياره يا هليکوپتر نظامی

دارای جواز پرواز در قلمرو کشور مکلف اند، پلان پرواز خود را به بخش تنظیم خدمات ترافیک هوایی اداره هوانوردی ملکی، اطلاع دهد.

عبور از حریم هوایی

ماده هفدهم:

دولت خارجی مکلف است، مسیر مشخص پرواز عبوری طیاره یا هلیکوپتر نظامی مربوط را از حریم هوایی افغانستان و یا نشست در یکی از میدان های هوایی کشور را با استفاده از نقاط نیرنگی یا نقشه های جغرافیایی کشور از قبل، شامل درخواست اجازه پرواز نماید.

شرایط AIP

ماده هجدهم:

دولت خارجی در خواست کننده اجازه عبور از حریم هوایی افغانستان مکلف است، سایر شرایط مندرج (AIP) را از وبسایت رسمی اداره هوانوردی

جواز لرونکی پوخي الوتکې یا هلیکوپتر عمله مکلفه ده، چې خپل د الوتې پلان، د ملکي هوایی چلند ادارې د هوایی ترافیک د خدمتونو څانگې ته وړاندې کړي.

له هوایی حریم څخه عبور

اؤلسمه ماده:

بهرنی دولت مکلف دی، چې د افغانستان له هوایی حریم څخه د اړوندې پوخي الوتکې یا هلیکوپتر عبوري الوتې او یا د هېواد له هوایی ډگرونو څخه په یوې کپې د ناستې مشخص مسیر، د هېواد له نیرنگي نقطو یا جغرافیایی نقشو څخه په کتبه اخیستنې سره، له مخکې نه، د الوتې د اجازې په غوښتنلیک کې شامل کړي.

د AIP شرایط

اتلسمه ماده:

د افغانستان له هوایی حریم څخه د عبور د اجازې غوښتونکی بهرنی دولت مکلف دی، په (AIP) کې یاد شوی، نور شرایط د ملکي هوایی چلند له

رسمي ويسايت څخه ترلاسه او له هغه سره سم چلند وکړي.

د دوامدارې اړیکې ساتل

نولسمه ماده:

د بهرني دولت د پوځي الوتکې او هلیکوپتر پیلوټ مکلف دی، د هېواد هوايي حریم ته له داخلېدو وروسته په دوامداره توګه د هوايي ترافیک کنټرول مرکز سره مخابراتي اړیکه ټینګه کړي.

اضطراري حالتونه

شلمه ماده:

له خطر سره مخ د پوځي الوتکې یا هلیکوپتر پیلوټ کولای شي، له هغو فریکونسي ګانو څخه چې په اضطراري حالاتو کې ترېنه ګټه پورته کېږي، په کار اخیستنې سره، د هوايي ترافیک د کنټرول مرکز سره اړیکه ټینګه کړي او له لارښوونې سره سم د محل له هوايي ډګرونو څخه په یوې کې او یا بله مناسبه سیمه کې ناسته وکړي.

ملکي، بدست آورده و طبق آن عمل نماید.

داشتن تماس دوامدار

ماده نهم:

پیلوټ طیاره و هلیکوپتر نظامي دولت خارجي مکلف است، بعد از ورود به حریم هوايي کشور طور دوامدار با مرکز کنترول ترافیک هوايي، تماس مخابراتي برقرار نماید.

حالات اضطراري

ماده بیستم:

پیلوټ طیاره یا هلیکوپتر نظامي مواجه به خطر می تواند، از فریکونسي های که در حالت اضطرار از آن استفاده می شود با مسؤولین مرکز کنترول ترافیک هوايي، تماس گرفته و مطابق هدایت در یکی از میدان های هوايي یا محل مناسب دیگر نشست نماید.

منع پرواز طیاره و هلیکوپتر نظامی بدون اجازه و یا تخطی پیلوت

ماده بیست و یکم:

(۱) هرگاه طیاره و هلیکوپتر نظامی بدون اجازه وارد قلمرو هوایی کشور گردد، مؤظفین قوماندانی عمومی قوای هوایی به وی اخطار می دهد تا از قلمرو هوایی افغانستان خارج گردد.

(۲) در حالات مندرج فقره (۱) این ماده و فقره (۳) ماده دوازدهم این قانون، هر گاه پیلوت به اخطار اعتنا نکند یا امر نشست اجباری را که به وی صادر گردیده، رعایت ننماید، قوماندانی عمومی قوای هوایی مطابق طرز العمل مربوط در مورد اقدام لازم می نماید.

شرایط انتقال اجناس خطرناک

ماده بیست و دوم:

انتقال، بارگیری و تخلیه اجناس

د اجازې نه لرونکي پوځي الوتکې او هلیکوپتر د الوتنې منع او یا د پیلوت سرغړونه

یوویستمه ماده:

(۱) که چېرې پوځي الوتکه او هلیکوپتر له اجازې پرته د هېواد هوایی قلمرو ته دننه شي، د هوایی ځواک د عمومي قوماندانی واکمن چارواکي نوموړي ته اخطار ورکوي تر څو د افغانستان له هوایی قلمرو څخه ووځي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره او د دې قانون د دوولسمې مادې، (۳) فقره په یادو حالاتو کې، که چېرې پیلوت اخطار ته پام ونه ساتي او یا د اجباري ناستې امر ته، کوم چې نوموړي ته صادر شوی دی، پام ونکړي، د هوایی ځواکونو عمومي قوماندانی له اړوندې کړنلارې سره سم، پدې هکله اړین چلند ترسره کوي.

د خطرناکو شيانو د لېږد شرایط

دوه ویستمه ماده:

د خطرناکو شيانو لېږد، بارگیری او

تخليه د مسلکي اشخاصو له لوري، له غوښتنليک سره د مطابقت د اطمینان او څېړنې وروسته، ترسره کېږي.

د غوښتنليک سره د محمولې نه

سمون

درويشتمه ماده:

که چېرې بورډ په غوښتنليک کې د يادو او د بهرني دولت د پوځي الوتکې يا هليکوپټر له محمولې يا سپرليو د نه سمون په اړه خبر ترلاسه کړي يا د هغه په اړه شک شتون ولري، مکلف دی د وسلوالو ځواکونو اعلي سرقومندانې د ملي دفاع وزارت له لارې، پر وخت له موضوع خبر کړي او په اړه يې له لارښوونې سره سم اجراءات ترسره کړي.

خطر ناک توسط اشخاص مسلکي بعد از بررسی و حصول اطمینان از مطابقت آن با درخواست، صورت می گیرد.

عدم مطابقت محموله با

درخواست

ماده بیست و سوم:

هرگاه بورډ در مورد عدم مطابقت محموله یا راکبین طیاره یا هلیکوپتر نظامی دولت خارجی با آنچه در درخواست درج گردیده، اطلاع حاصل نماید یا در مورد آن شک وجود داشته باشد، مکلف است سرقوماندانی اعلی قوای مسلح را از طریق وزارت دفاع ملی به اسرع وقت از موضوع مطلع نموده و طبق هدایت، در مورد اجراءات نماید.

درېم فصل

مؤيدات او جزايي سرغړونې

جرايم

خلبريشتمه ماده:

د لاندې اعمالو ارتکاب جرم گڼل کېږي، د هغه مرتکب د قانون له حکمونو سره سم مجازات کېږي:

۱- له اجازه ليک پرته د هېواد په هوايي قلمرو کې الوتنه.

۲- له مخکيني اجازې پرته، د خطرناکو شيانو لېږد.

۳- د غير مجاز مالونو لېږد (هغه مالونه چې توليد، واردول او صادرول يې منع او د اجازه ليک تابع وي.

۴- د ممنوعه سيمو دپاسه الوتنه.

سرغړونې

پنځه ويشتمه ماده:

(۱) لاندې کړنې ددې قانون له حکمونو څخه سرغړونه گڼل کېږي، مرتکب يې په لاندې توگه د احوالو سره سم د تاديبي مؤيداتو مستوجب دی:

۱- د ټاکل شوي مسير څخه له اجازې

فصل سوم

مؤيدات و تخلفات جزايي

جرايم

ماده بیست و چهارم:

ارتکاب اعمال ذیل جرم شناخته شده، مرتکب آن مطابق احکام قانون مجازات می گردد:

۱- پرواز در قلمرو هوایی کشور بدون اجازه نامه.

۲- انتقال اجناس خطر ناک بدون اجازه قبلی.

۳- انتقال اموال غیر مجاز (اموالی که تولید، توريد و صدور آن) منع و تابع اجازه نامه باشد.

۴- پرواز بر فراز مناطق ممنوعه.

تخلفات

ماده بیست و پنجم:

(۱) اعمال ذیل تخلف از احکام این قانون شناخته شده، مرتکب آن حسب آتی مستوجب مؤيدات تاديبي می باشد:

۱- در صورت انحراف خود سرانه و

بدون اجازه از مسیر تعیین شده پرواز، به جریمه نقدی یکصد و پنجاه هزار افغانی.

۲- در صورت پرتاب اشیاء از هوا، به جریمه نقدی دو صد هزار افغانی.

(۲) جریمه های نقدی مندرج فقره (۱) این ماده توسط بورد، تحصیل و به حساب واردات دولت تحویل بانک می گردد.

(۳) هر گاه در اثر اعمال مندرج فقره (۱) این ماده خساره وارد گردیده باشد، متخلف مکلف به جبران آن نیز می باشد.

فصل چهارم

احکام نهایی

فراهم نمودن امکانات

ماده بیست و ششم:

وزارت دفاع ملی می تواند به منظور انسجام فعالیت های بورد و تطبیق احکام این قانون، تشکیلات و فراهم شدن امکانات لازم را به مقام ریاست

پرته او د خپل سر انحراف په صورت کې، په یو سلو پنځوس زره افغانیو نغدې جریمه.

۲- له هوا څخه د شیانو د غورځولو په صورت کې، دوه سوه زره افغانیو نغدې جریمه.

(۲) ددې مادې په (۱) فقرې کې درج شوي نغدې جریمې، د بورد په واسطه ترلاسه او د دولت د وارداتو په حساب کې، بانک ته تحویلېږي.

(۳) که چېرې د دې مادې په (۱) فقرې کې د یادو کړنو په پایله کې زیان اوښتی وي، سرغړوونکی د هغه په جبران هم مکلف دی.

څلورم فصل

وروستي حکمونه

د امکاناتو برابرول

شپږويشتمه ماده:

د ملي دفاع وزارت کولای شي د بورد د چارو د سمون او د دې قانون د حکمونو د پلي کولو په موخه، د افغانستان اسلامي جمهوریت ریاست

مقام ته د تشکيلاتو او د اړينو امکاناتو
د برابرولو وړانديز وکړي.

انفاذ

اووه ويشتمه ماده:

دغه قانون د توشیح له نېټې څخه نافذ او
په رسمي جريده کې دې خپور شي او
په نافذېدو سره يې د ۶ / ۸ / ۱۳۹۶
نېټې په (۱۲۷۱) گڼه رسمي جريده کې
خپور شوی د هېواد په هوايي قلمرو کې
د بهرنيو دولتونو د پوځي الوتکو او
هليکوپترونو د الوتنې د تنظيم قانون لغو
کېږي.

جمهوری اسلامی افغانستان، پيشنهاده
نماید.

انفاذ

ماده بیست و هفتم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ و در
جریده رسمی نشر می گردد و با انفاذ
آن قانون تنظیم پرواز طیارات و
هلیکوپترهای نظامی دولت های
خارجی در قلمرو هوایی کشور
منتشره جریده رسمی شماره (۱۲۷۱)
مؤرخ ۶ / ۸ / ۱۳۹۶ لغو
می شود.

اشتراک سالانه:

در مرکز و ولایات : (۹۰۰) افغانی
برای مامورین دولت: با ۲۵ فیصد تخفیف
برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت
برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد
خارج از کشور: (۲۰۰) دالر امریکائی

**ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

- **Annex No,2 to the Commercial Procedure Law**
- **Law on Regulating Livestock Affairs**
- **Law on Regulating Flights of Military Aircrafts
and Helicopters of Foreign states in the Air
Territory of the Country**

**Date:28th March.2018
ISSUE NO:(1296)**